

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

MAGISTRSKO DELO
REVIDIRANJE VZAJEMNIH SKLADOV

Ljubljana, februar 2023

IVAN ROJNIĆ

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisani Ivan Rojnić, študent Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtor predloženega dela z naslovom Revizija vzajemnih skladov, pripravljenega v sodelovanju s svetovalcem doc. dr. Marjanom Odarjem

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravil samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbel, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatorstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobil vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označil;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnal v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobil soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.

V Ljubljani, dne 13.2.2023

Podpis študenta: _____

KAZALO

UVOD	1
1 VZAJEMNI SKLADI	2
1.1 Zgodovinski razvoj investicijskih skladov	2
1.2 Investicijski sklad	3
1.3 Razvoj vzajemnih skladov v Sloveniji	4
1.4 Vzajemni pokojninski skladi	11
1.5 Zakonska osnova revidiranja vzajemnih skladov	12
1.6 Institucije, povezane z delovanjem vzajemnih skladov	12
1.6.1 Agencija za trg vrednostnih papirjev (ATVP).....	13
1.6.2 Družba za upravljanje	13
1.6.3 Skrbnik	14
1.7 Računovodenje vzajemnih skladov	15
2 REVIDIRANJE RAČUNOVODSKIH IZKAZOV	16
2.1 Ocenjevanje revizijskega tveganja	17
2.2 Revizijski cilji in uradne trditve	17
2.3 Cilj in splošna načela pri reviziji računovodskih izkazov	19
2.4 Revidiranje vzajemnih skladov	20
3 REVIZIJA IZBRANEGA VZAJEMNEGA PODSKLADA	20
3.1 Sprejem posla	22
3.2 Načrtovanje revizije	23
3.2.1 Spoznavanje sklada.....	24
3.2.2 Zakonodaja	25
3.2.3 Razumevanje organizacije	26
3.2.4 Določitev pomembnosti in predhodni analitični postopki.....	29
3.2.5 Ocena tveganj	30
3.3 Izvedba revizije	33
3.3.1 Preveritev delovanja notranjih kontrol	33
3.3.2 Revizijski postopki preizkušanja podatkov	38
3.3.2.1 Postavka denarnih sredstev in depozitov pri bankah	38

3.3.2.2	<i>Vrednostni papirji in instrumenti denarnega trga, s katerimi se trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev, in investicijski kuponi in delnice investicijskih skladov</i>	39
3.3.2.3	<i>Obveznosti do imetnikov investicijskih kuponov</i>	42
3.3.2.4	<i>Prihodki od dividend</i>	43
3.3.2.5	<i>Drugi finančni prihodki in odhodki</i>	43
3.3.2.6	<i>Iztrženi dobički pri naložbah in iztržene izgube pri naložbah</i>	44
3.3.2.7	<i>Neiztrženi dobički in izgube pri naložbah</i>	44
3.3.2.8	<i>Odhodki v zvezi z družbo za upravljanje</i>	44
3.4	Pregled razkritij v letnem poročilu izbranega krovnega sklada	45
3.5	Izdaja revizorjevega poročila in dogovorjeni postopki pri reviziji izbranega krovnega sklada in izbranega podsklada	47
SKLEP	.....	51
LITERATURA IN VIRI	.....	53

KAZALO SLIK

Slika 1: Gibanje števila vlagateljv v vzajemnih skladih v Sloveniji po letih od 2006 do 2022 na 31.12 (v tisočih evrov)	8
Slika 2: Čista vrednost sredstev vzajemnih skladov od leta 2014 do leta 2021 na 31.12. (v milijardah evrov).....	9

SEZNAM KRATIC

angl. – angleško

AIS – alternativni investicijski skladi

ANR – Agencija za nadzor nad revidiranjem

ATVP – Agencija za trg vrednostnih papirjev

ČVS – čista vrednost sredstev

DZU – družba za upravljanje

ECB – Evropska centralna banka

EFAMA – (angl. The European Fund and Asset Management Association); evropsko združenje za upravljanje skladov in premoženja

ETF – (angl. Exchange Traded Fund); sklad, ki kotira na borzi

FINRA – (angl. Financial Industry Regulatory Authority); Agencija za nadzor nad finančno industrijo

IFAC – (angl. International federation of accountants); mednarodna zveza računovodskih strokovnjakov

IOP – izpis odprtih postavk

KIID – (angl. Key Investor Information Document); dokument s ključnimi podatki za vlagatelje

KNPVP – kolektivni naložbeni podjemi za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje

MSR – mednarodni standardi revidiranja

MUS – (angl., monetary unit sampling); vzorčenje po denarni enoti

PID – pooblaščen investicijska družba

SEC – (angl. Securities and Exchange Commission); ameriška komisija za vrednostne papirje in borzo

SIS – specialni investicijski sklad

SRS – slovenski računovodski standardi

UCITS – (angl. Undertakings for the Collective Investment in Transferable Securities); kolektivni naložbeni podjemi za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje

VEP – vrednost enote premoženja

ZDA – Združene države Amerike

ZDU – Združenje družb za upravljanje investicijskih skladov

ZGD – Zakon o gospodarskih družbah

ZISDU – Zakon o investicijskih skladih in družbah za upravljanje

ZPPDFT – Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma

ZPSPID – Zakon o Prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb

ZRev – Zakon o revidiranju

ZTFI – Zakon o trgu finančnih instrumentov

ZUAIS – Zakon o upravljalcih alternativnih investicijskih skladov

UVOD

Vzajemni skladi so skupno premoženje večjega števila vlagateljev. Zadnja leta dosegajo rast, saj so za varčevalce zanimivi predvsem zato, ker dosegajo večje donose, kot jih ponujajo banke za depozit. Slovenija je pri naložbah v vzajemne sklade še vedno pod povprečjem razvitih evropskih držav. Vsota sredstev v skladih je konec leta 2021 znašala 71 tisoč milijard dolarjev, od tega v Združenih državah Amerike 34 tisoč milijard dolarjev, ki je najbolj razvita država na področju skladov. Največji delež predstavljajo delniški skladi (Investment Company Institute Fact Book, 2022). V Sloveniji je premoženje vzajemnih skladov konec leta 2021 znašalo 4,337 milijarde evrov. Konec leta 2021 so domače družbe za upravljanje upravljale 79 vzajemnih skladov, med katerimi so prevladovali delniški skladi. 120 je bilo skladov iz drugih držav članic, ki se tržijo v Sloveniji (ATVP, 2021). Po zadnji finančni krizi je bilo potrebnih kar nekaj let, da so vlagatelji ponovno pridobili zaupanje v te vrste naložb. Konec leta 2007 je čista vrednost sredstev vzajemnih skladov znašala 2,908 milijarde evrov (ATVP, 2007). To stanje je bilo v Sloveniji ponovno preseženo v letu 2019.

Vzajemni skladi delujejo na način, da zbirajo denarna sredstva več vlagateljev in potem ta denar nalagajo v razne vrednostne papirje glede na politiko sklada. Politika sklada je vnaprej opredeljena in zapisana v prospektu posameznega vzajemnega sklada.

Vzajemni skladi so v Sloveniji začeli delovati leta 1992. Prvi ustanovljeni sklad je bil KD Galileo in je še danes eden največjih glede na obseg sredstev. Najprej so delovali zakonsko neregulirano v okviru posameznih borzoposredniških hiš, od marca 1994 dalje pa so doživeli sprejem zakona, ki je uredil njihovo poslovanje (Žnidaršič Kranjc, 1999, str. 11).

Družba za upravljanje in krovni sklad morata imeti enkrat na leto zakonsko obvezno revizijo. Samo revidiranje družbe za upravljanje in krovnega sklada je drugačno kot revizija gospodarske družbe zaradi posebnosti v poslovanju in s tem povezanimi posebnostmi poročanja. Vzajemni sklad sam po sebi ni niti gospodarska družba niti pravna oseba. Revizijski pregled obsega revidiranje letnih računovodskih izkazov vzajemnega sklada in pregled spoštovanja pravil, določenih v Zakonu o investicijskih skladih in družbah za upravljanje (ZISDU-3), Ur. l. RS, št. 31/15, NPB1, 81/15, 77/16, NPB2, 77/18, NPB3, 161/21, NPB4, 101/22 – ZOAIS in NPB5, ter splošnih aktih o upravljanju investicijskega sklada, izdanih na njegovi podlagi.

Namen magistrskega dela je prikazati posebnosti revidiranja vzajemnih skladov. Revizor mora v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja vsako revizijo računovodskih izkazov ustrezno načrtovati in izvesti ustrezne postopke, da se lahko prepriča, da v računovodskih izkazih ni pomembno napačnih navedb. V magistrskem delu bom prikazal posebnosti revizije vzajemnih skladov na področju načrtovanja revizije, izvedbe same revizije in na koncu revizijskega poročanja. Prav tako bom predstavil postopke pri posebnem revizijskem

pregledu, ki ga opravi revizor na podlagi 2. točke prvega odstavka 2. člena Sklepa o revizijskem pregledu letnega poročila investicijskega sklada.

Da bi dosegel namen magistrskega dela, bom poskusil odgovoriti na naslednja raziskovalna vprašanja:

- Ali se revizija vzajemnega sklada razlikuje od revizije gospodarske družbe?
- Kako načrtovati revizijo vzajemnega sklada, da se ne spregleda pomembno napačnih navedb v računovodskih izkazih?
- Kakšne postopke je potrebno izvesti pri reviziji vzajemnega sklada?

Magistrsko delo je sestavljeno iz teoretičnega in empiričnega dela. V prvem, teoretičnem delu magistrskega dela bom predstavil splošne značilnosti skladov, pojasnil osnovne pojme in predstavil zakonsko regulativo, ki je povezana z delovanjem skladov. V drugem poglavju je predstavljena teorija revidiranja računovodskih izkazov. V zadnjem delu pa bom predstavil, kako revizor načrtuje revizijo vzajemnega sklada na primeru iz prakse, da ne spregleda pomembno napačnih navedb v računovodskih izkazih, in kakšne postopke mora izvesti pri reviziji vzajemnega sklada. Prav tako bom predstavil poročanje o posebnem revizijskem pregledu spoštovanja pravil, določenih v ZISDU-3, in izdajo revizorskega poročila. Na koncu bom delo zaključil s sklepom, v katerem povzemam glavne ugotovitve. V delu bom uporabil slovensko in tujo strokovno literaturo, strokovne članke, slovenske računovodske standarde, zakone vezane na poslovanje vzajemnih skladov in revidiranje ter mednarodne standarde revidiranja.

1 VZAJEMNI SKLADI

Odprti investicijski skladi ali vzajemni skladi so najbolj razširjene oblike skladov in so nasledniki zaprtih investicijskih skladov. Vzajemni skladi so ena od oblik investicijskih skladov. Namen vzajemnih skladov je nalaganje sredstev v vrednostne papirje in druge likvidne finančne naložbe po načelih razpršitve tveganj (6. člen ZISDU-3).

1.1 Zgodovinski razvoj investicijskih skladov

Prvi investicijski skladi se omenjajo v 19. stoletju kot zaprti skladi. Prvi sklad je leta 1822 ustanovil nizozemski kralj Wiliam I. Koncept so nato v veliko večjem obsegu naprej razvijali Angleži (Herzfeld, 1980, str. 2). V Angliji se je prvi investicijski sklad imenoval Foreign & Colonial Government Trust, ki ga je ustanovil Philip Rose. Namen sklada je bil malim vlagateljem ponuditi prednosti porazdelitve tveganja pri naložbah v tuje in kolonialne vrednostne papirje, v večini državne obveznice. Pred tem so imeli to možnost samo veliki delničarji (Janus Henderson Investors, 2020, str. 3).

Konec 19. stoletja so investicijski skladi zaprtega tipa začeli nastajati tudi v Združenih državah Amerike (v nadaljevanju ZDA). V času po državljanski vojni so investicijske družbe iz Velike Britanije veliko financirale v ameriško gospodarstvo. V letu 1920 so se prvič

pojavi tudi odprti investicijski skladi. To je bilo obdobje finančne rasti, spremljano z več novimi tipi investicijskih storitev. Zaprti skladi so ostali prevladujoč tip investicijskih skladov vse do borznega zloma leta 1929. Po tem se je večina obrnila k odprtim investicijskim skladom, ki so kljub borznemu zlomu zagotavljali rast in visok nivo storitev. V petdesetih in zgodnjih šestdesetih letih skladi niso bili posebno priljubljeni med prebivalstvom. Investitorji so čutili, da imajo lahko višje donose, če sami trgujejo z vrednostnimi papirji (Žnidaršič Kranjc, 1999, str. 20).

Leta 1929 so zaprti skladi predstavljali 95 % vseh sredstev, naloženih preko investicijskih družb. Do leta 1940 se je zgodba obrnila in so vodilni položaj prevzeli odprti vzajemni skladi. V obdobju od leta 1940 do 1970 so se vzajemni skladi razvili v uveljavljeno dejavnost. V tej fazi je prišlo do hitre in enakomerne rasti sredstev vzajemnih skladov. Sredstva so narasla več kot 100-krat, s 450 milijonov dolarjev na 47,6 milijarde dolarjev (Baumol, Goldfeld, Gordon & Koehn, 1993, str. 8).

Zlom borze leta 1929 in velika depresija po padcu gospodarstva sta povzročila sprejetje nove zakonodaje na trgu vrednostnih papirjev v ZDA. Predvsem ima veliko vlogo Zakon o vrednostnih papirjih iz leta 1933 (angl. The Securities Act), ki ima dva glavna cilja, in sicer zagotoviti večjo preglednost računovodskih izkazov, da lahko vlagatelji sprejemajo premišljene odločitve o naložbah, in določiti zakone proti zavajanju in goljufivim dejavnostim na trgih vrednostnih papirjev. V letu 1933 je bil sprejet Zakon o trgovanju z vrednostnimi papirji (angl. The Securities Exchange Act), na podlagi katerega se je potem ustanovil Securities and Exchange Commission (v nadaljevanju SEC) (Investment Company Institute Fact Book, 2022, str. 15). Nekaj let kasneje je bil ustanovljen tudi poseben organ za samoregulacijo finančne industrije v ZDA, nadzorna oblast finančne industrije (angl. Financial Industry Regulatory Authority, v nadaljevanju FINRA). Gre za nevladno organizacijo, ki spremlja borzne posrednike. Njeno poslanstvo je zaščititi vlagajočo javnost pred goljufijami in slabimi praksami.

Leta 1939 je SEC predložil kongresu obsežno študijo o sami dejavnosti investicijskih skladov in investicijskih družb. Med drugim je SEC ugotovil veliko primerov, kjer vzajemni skladi niso zasledovali interesov delničarjev. Leta 1940 je bil tako sprejet Zakon o investicijskih družbah (angl. Investment Company Act), katerega glavni cilj je bil zaščititi majhne vlagatelje v vzajemnih skladih pred zlorabami upravljavcev skladov (Baumol, Goldfeld, Gordon & Koehn, 1993, str. 47).

1.2 Investicijski sklad

5. člen ZISDU-3 navaja, da je investicijski sklad kolektivni naložbeni podjem, katerega namen je, da zbira premoženje vlagateljev in ga v skladu z vnaprej določeno naložbeno politiko nalaga v različne vrste naložb v izključno korist imetnikov enot tega investicijskega sklada. Investicijski sklad lahko oblikuje oziroma ustanovi samo družba za upravljanje, ki mora pridobiti dovoljenje ATVP.

Investicijski skladi se delijo v dve glavni skupini, in sicer prva predstavlja kolektivni naložbeni podjem za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (vzajemni sklad), medtem ko preostali skladi sodijo v skupino alternativnih investicijskih skladov (ATVP, brez datuma). Kolektivni naložbeni podjemi za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (v nadaljevanju KNPVP) se v Sloveniji lahko oblikujejo kot vzajemni skladi ali kot krovni skladi s podskladi, ki javno zbirajo premoženje (8. člen ZISDU-3). V magistrskem delu se bom osredotočil na delovanje in revizijo vzajemnih skladov.

Vzajemni sklad je združeno premoženje večjega števila različnih vlagateljev. Sredstva vzajemnega sklada pa upravlja družba za upravljanje (v nadaljevanju DZU), ki je ustanovljena izključno za dejavnost upravljanja premoženja. Vzajemni sklad je skupek premoženja, posebna pravna oblika, ki ni podjetje in ne more iti v stečaj. Sredstva sklada so ločena od sredstev upravljavca (Lubej & Stanovnik, 2009, str. 75).

Celotno premoženje sklada je razdeljeno na enote, tako imenovane točke vzajemnega sklada. Točka predstavlja sorazmerni delež vseh naložb, v katere sklad investira. S tem so zagotovljene enake možnosti za vse vlagatelje, se pravi enak donos ne glede na investiran znesek. Vrednost enote premoženja (v nadaljevanju VEP) predstavlja dnevno ovrednoteno celotno premoženje sklada, deljeno s številom izdanih enot. Cena točke torej pomeni dnevno tržno vrednost premoženja ene točke (Lubej & Stanovnik, 2009, str. 76).

Obstaja več vrst skladov, ki so si med seboj različni glede na naložbeno politiko, cilje in namen. Na izbiro so vzajemni skladi, ki vlagajo v posamezne vrste vrednostnih papirjev (delnice, obveznice, kratkoročni vrednostni papirji), posamezne podskupine osnovnih vrednostnih papirjev (delnice hitro rastočih podjetij, malih podjetij, državne obveznice itn.), v posamezne panoge in na posamezne trge kapitala. V Sloveniji se skladi glede na naložbeno politiko v grobem delijo na naslednje: delniški, obvezniški in mešani vzajemni skladi ter skladi denarnega trga. Obstajajo seveda še druge podvrste in posebne oblike skladov (Lubej & Stanovnik, 2009, str. 76).

1.3 Razvoj vzajemnih skladov v Sloveniji

Nastanek in začetek poslovanja vzajemnih skladov v Sloveniji sega v leto 1992, ko so bili ti ustanovljeni v okviru posameznih borznih hiš. Razvoj vzajemnih skladov je slonel na procesih privatizacije, saj so skladi zakonsko definicijo doživeli kot subjekt privatizacije v Zakonu o lastninskem preoblikovanju podjetij v letu 1992. Natančne pogoje za ustanovitev vzajemnih skladov in DZU ter način njihovega poslovanja pa je dokončno definiral Zakon o investicijskih skladih in družbah za upravljanje (ZISDU), Ur. l. RS št. 6/94, 25/97, 32/97, 10/98, 26/99 in 56/99, ki je začel veljati marca 1994 (Raspel, 2014).

Cilji ZISDU so bili predvsem: omogočiti nastanek in razvoj novih nebančnih finančnih ustanov z namenom spodbujanja in nadaljnjega razvoja trga kapitala in vrednostnih papirjev ter s tem zagotoviti uravnoveženje slovenskega finančnega sistema; omogočiti uporabo zasebnih prihrankov za gospodarski razvoj na način, ki bo z vidika rizika in donosa zanimiv

tako za varčevalce kot podjetja; doseči vključevanje v mednarodne trge kapitala itn. (Žnidaršič Kranjc, 1999, str. 42).

Prvi vzajemni sklad v Sloveniji je začel poslovati 1. 1. 1992 in se je imenoval Galileo. Ustanovila ga je borznoposredniška hiša PM&A in je bil dolgo tudi največji sklad v Sloveniji glede na sredstva v upravljanju. Konkurencu je dobil konec leta 1992, ko je bil ustanovljen vzajemni sklad LBM Piramida (Mikuž, 2004). Danes sklad Galileo deluje pod okriljem Generali Investments, d. o. o.

Zakon o investicijskih skladih in družbah za upravljanje iz leta 1994 je opredelil dve temeljni obliki investicijskih skladov (3. in 4. člen ZISDU):

- vzajemne sklade, ki so odprti skladi in niso pravne osebe;
- investicijske družbe, ki so zaprti skladi in so pravne osebe.

Poleg vzajemnih skladov in investicijskih družb je zakon uredil tudi delovanje pooblaščenih investicijskih družb. Njihova dejavnost je bila javno zbiranje lastniških certifikatov in investiranje tako zbranih sredstev v delnice, ki jih je prodajal Sklad Republike Slovenije za razvoj (137. člen ZISDU).

V okviru upravljanja premoženja pooblaščenice investicijske družbe (v nadaljevanju PID) je družba za upravljanje opravljala posle v zvezi z nadzorom in upravljanjem družb, katerih delnice so se nahajale v aktivih PID, kadar je PID imela zadostno število delnic posameznega izdajatelja (137. člen ZISDU). Zakon o investicijskih skladih in družbah za upravljanje je določil, da so se morale PID do leta 2004 uskladiti z določbami zakona, ki veljajo za vzajemne sklade. Če PID svojih naložb ni uskladila z določbami zakona in se ni preoblikovala, se je začela bodisi likvidacija pooblaščenice investicijske družbe ali pa se je preoblikovala v redno delniško družbo (143. člen ZISDU). Oblike, v katere so se lahko PID preoblikovale, so bile: vzajemni sklad, investicijska družba ali redna delniška družba (237. člen (ZISDU-1), Ur. l. RS št. 110/02, 32/04 – ORZISDU137, 42/04, 26/05 – UPB1, 68/05 – odl. US, 92/07, 109/07 – popr., in 65/08 in 33. člen Zakona o Prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb (ZPSPID), Ur. l. RS št. 50/99, 106/99 – ZPIZ-1, NPB1, 58/02, NPB2, 110/02 – ZISDU-1, NŠB3, 54/04, UPB1, NPB6, 85/09, NPB7, 32/16 in NPB8).

Vzajemni skladi so hitro rasli na začetku svojega delovanja. Služili so tudi kot dobra alternativa za varčevanje, saj so bili donosi v tem obdobju nadpovprečni. Kljub temu pa je bila rast sredstev v upravljanju in števila vlagateljev zanemarljiva (Raspet, 2014). Eden od razlogov je bila tudi afera Dadas iz leta 1996.

Padec skupine Dadas je bil prvi primer večjih izgub vlagateljev v vzajemne sklade. Gre za izgubo približno 6 milijard takratnih tolarjev. Družba Dadas je bila ustanovljena leta 1991, v letu 1996, ko je prišlo do zloma, pa je Dadas predstavljal skupino družb (Kovač, 1997, str. 47). Zaradi bistveno povečanega priliva denarnih sredstev v vzajemne sklade ob danem

stanju ponudbe vrednostnih papirjev na borzi, je nastajalo povečano povpraševanje po vrednostnih papirjih, kar je vodilo v umetno napihovanje cen na borzi. Povišane cene vrednostnih papirjev imajo povraten učinek na višje donose vzajemnih skladov (Ugotovitev neskladnosti sklepa o določitvi največjega obsega vrednosti sredstev vzajemnih skladov, ki jih lahko upravlja posamezna družba za upravljanje z zakonom, 1996). Vrednost skladov je rasla na račun vrednosti delnic, vrednost teh delnic pa se je oblikovala tudi z nedovoljenimi navideznimi borznimi posli med družbami skupine Dadas. Ker so skladi zaradi umetnega napihovanja izkazovali visoke stopnje donosov, so se tudi povečali prilivi sredstev vlagateljev v sklade. Spomladi leta 1996 je Agencija za trg vrednostnih papirjev (v nadaljevanju ATVP) omejila vplačila v Dadasove sklade in s tem zavarovala nove vlagatelje. Dadas je odgovoril tako, da je vse premoženje prenesel na novo družbo Priom, ki je bila tudi del skupine Dadas. Marčevski zapleti okoli skupine Dadas so povzročili borzni zlom, saj je v nekaj dneh vrednost delnic Dadas, Primofin in Finmedia padla za več kot 50 %. Tudi drugi so začeli prodajati delnice Dadas in s tem dejansko povzročili borzni zlom (Kovač, 1997, str. 56).

Vzajemni skladi so velikokrat naleteli na ovire, ki so bile posledica nepopolnega ZISDU iz leta 1994. Zato je bil novembra 2002 sprejet nov ZISDU-1, ki je prinesel kar nekaj sprememb. Nova zakonodaja je za slovensko dejavnost vzajemnih skladov pomenila revolucijo, čeprav z vidika evropskega prostora ni prinesla posebnih inovacij. Novosti so bile predvsem prevodi določb novih direktiv EU iz leta 2001, s tako imenovanimi direktivami UCITS. Z vidika razvoja vzajemnih skladov kot produktov je bilo pomembno, da so bile odpravljene omejitve vlaganja v tuje vrednostne papirje. Prej je namreč veljala omejitev o največ desetodstotni izpostavljenosti naložb skladov v tuje vrednostne papirje. Nova zakonodaja je tudi omogočila različne palete produktov, ki so poznani v razvitem svetu. Vlagatelji so pridobili tudi večjo sistemsko varnost, saj je nova zakonodaja poostrila nadzor regulatorja nad družbami za upravljanje ter uvedla koncept skrbniške banke. Naloga skrbniške banke je opravljanje dodatnega nadzora nad pravilnostjo knjigovodstva skladov in ravnanjem družb za upravljanje pri upravljanju premoženja nasploh (Kleindienst, 2003).

Dopolnjen zakon o investicijskih skladih in družbah za upravljanje (ZISDU-2) Ur. l. RS št. 77/11, 10/12 – ZPre-1C, NPB1, 55/12, NPB2, 96/12 – ZPIZ-2 in NPB3 je bil sprejet novembra 2011. S tem zakonom se je v slovenski pravni red prenesla direktiva 2009/65/ES. Zakon je prinesel tudi nove naložbene oblike, kot so kotirajoči skladi (ETF) in alternativni skladi. Prav tako je bil uveden tako imenovan potni list za DZU, ki omogoča oblikovanje novih UCITS skladov v drugi državi članici EU. Direktiva je vpeljala tudi ključne podatke za vlagatelje (angl. Key Investor Information Document, v nadaljevanju KIID), dokument, ki je namenjen predvsem malim vlagateljem in nadomešča izvleček prospekta ter zagotavlja večjo jasnost in preglednost (Vzajemci skupina, 2012).

Od maja 2015 velja ZISDU-3, po katerem je investicijski sklad vsak sklad, ki zbira premoženje vlagateljev. Z novim zakonom se tako širi definicija investicijskega sklada na

tiste sklade, v katere lahko vlagajo le profesionalni vlagatelji. Pred tem se je štelo med investicijske sklade tiste sklade, ki zbirajo premoženje od malih oziroma neprofesionalnih vlagateljev. Eden izmed ciljev sprejetega zakona je bila tudi ureditev problematike v zvezi z opravljanjem skrbniških storitev za investicijske sklade, ki javno zbirajo premoženje, če je bilo skrbniški banki odvzeto dovoljenje za opravljanje storitev oziroma ji je poteklo dovoljenje. ZISDU-3 ureja tudi tiste alternativne investicijske sklade, ki javno zbirajo premoženje (Delo, 2015).

Skupaj z ZISDU-3 je bil sprejet tudi Zakon o upravljavcih alternativnih investicijskih skladov (ZUAIS), Ur. l. RS, št. 32/15, 77/18, NPB1, 161/21, NPB2, 101/22 – ZOAIS in NPB3. Ta ureja alternativne investicijske sklade, ki so bolj tvegani od klasičnih in so zato namenjeni profesionalnim vlagateljem. Sem se uvrščajo hedge skladi, skladi tveganega kapitala, nepremičninski skladi ter skladi zagonskega in razvojnega kapitala (Delo, 2015). Do leta 2015, pred sprejetjem Zakona o upravljavcih alternativnih investicijskih skladov (ZUAIS), alternativni skladi niso bili regulirani (STA, 2015).

ZISDU-3 je bil do sedaj noveliran štirikrat. Novela ZISDU-3B je v slovenski pravni red prenesla direktivo 2014/91/EU. Tako so bile vnesene spremembe, ki jih je na ravni EU na področju upravljanja in trženja UCITS skladov uzakonila direktiva UCITS V (ATVP, 2016a). Noveli ZISDU-3A in ZISDU-3C nista bistveno posegali v zakonodajni okvir. 21. 10. 2021 sta začela veljati ZISDU-3D in ZUAIS-B. Z njunim sprejetjem se v slovenski pravni red prenašata Direktiva 2019/1160 in Direktiva 2019/2034 Evropskega parlamenta in Sveta (Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o investicijskih skladih in družbah za upravljanje).

Določbe ZISDU-3 so zelo podobne določilom direktive UCITS. Glede na direktivo UCITS je sklad UCITS kolektivni naložbeni podjem za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KVPVP). V 6. členu ZISDU-3 je poimenovan kot odprt investicijski sklad, ki premoženje zbira javno in katerega enote je mogoče na zahtevo imetnika oziroma imetnice unovčiti in izplačati iz sredstev sklada, oziroma investicijski sklad, za katerega je kako drugače ustrezno zagotovljeno, da je cena, po kateri se z njegovo enoto trguje na organiziranem trgu, ves čas enaka svoji izračunani vrednosti oziroma se od nje bistveno ne razlikuje.

ZISDU-3 ureja (Združenje družb za upravljanje investicijskih skladov – GIZ, 2018):

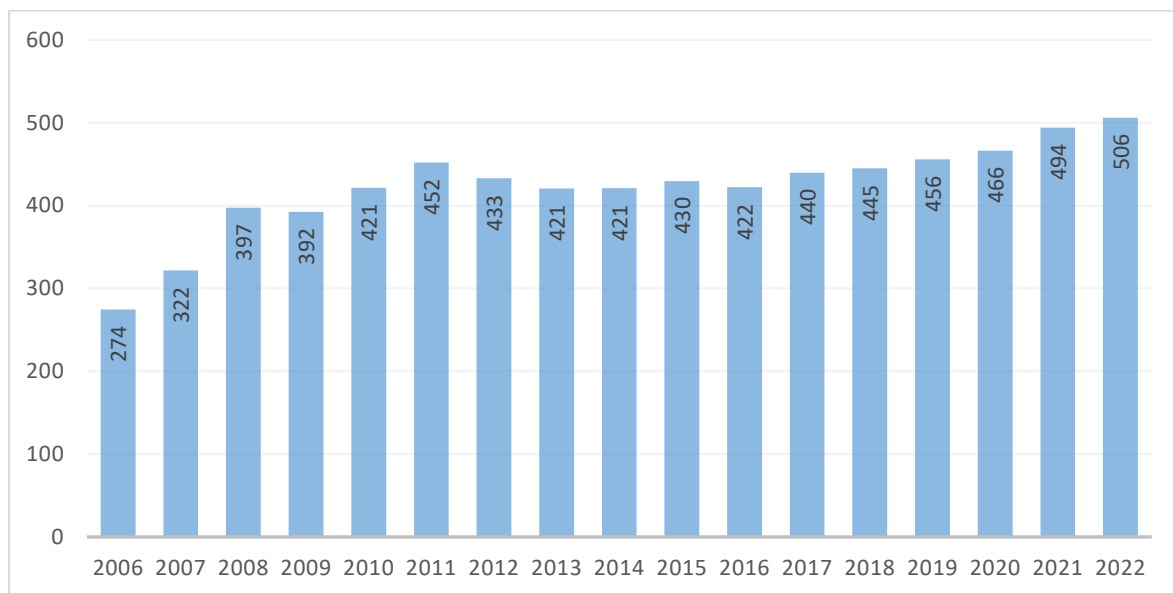
- pogoje za ustanovitev DZU,
- obseg storitev, ki jih lahko opravlja DZU, in zahteve glede njenega poslovanja in ravnanja,
- pravila glede upravljanja investicijski skladov (skrbniške storitve, ločitev premoženja, prepovedani posli, obveščanje),
- pojem in oblike investicijskih skladov,
- podrobnejše značilnosti posamezne oblike investicijskih skladov (način oblikovanja, dopustne naložbe, provizije in stroške, združitve, prenos upravljanja, likvidacija ipd.),

- tipe in vrste investicijskih skladov,
- pravila trženja enot investicijskih skladov,
- nadzor nad poslovanjem investicijskih skladov in DZU.

Iz slike 1 je razvidno, da so vzajemni skladi v letu 2022 dosegali rast števila vlagateljev. Število vlagateljev se je v letu 2022 povečalo za 12 tisoč v primerjavi z letom 2021. Prav tako je v letu 2022 število vlagateljev v vzajemnih skladih največje od začetka trženja skladov v Republiki Sloveniji. Na sliki 1 je podatek o številu vlagateljev za leto 2022 na dan 31.10.2022.

Na dan 31. 10. 2022 so vzajemni skladi v Sloveniji imeli 506.088 vlagateljev (ATVP, 2022b, str. 5).

Slika 1: Gibanje števila vlagateljev v vzajemnih skladih v Sloveniji po letih od 2006 do 2022 na 31.12 (v tisočih evrov)

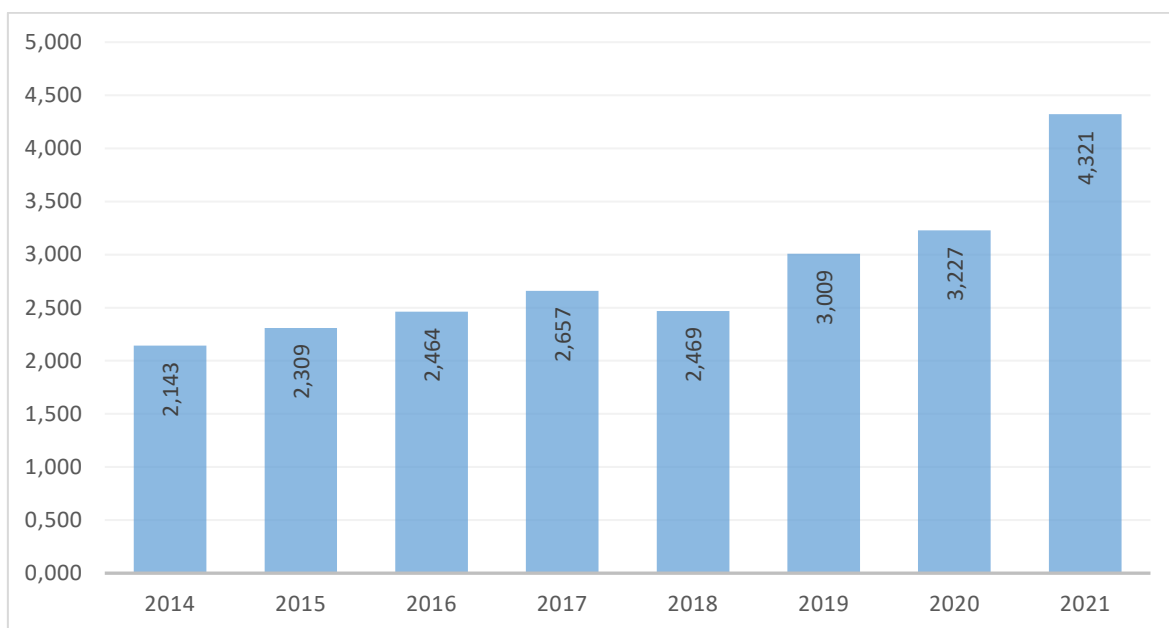

Vir: ATVP (2021); ATVP (2022b)

Na sliki 2 je razvidno, da je obseg čiste vrednosti sredstev vzajemnih skladov v upravljanju domačih družb za upravljanje konec leta 2021 znašal 4,321 milijarde evrov. V letu 2021 je bila tako 34-odstotna rast glede na leto 2020. Prav tako je čista vrednost sredstev v letu 2021 najvišja od začetka delovanja vzajemnih skladov v Republiki Sloveniji.

Čista vrednost sredstev raste zadnjih deset let. V tem obdobju je opaziti padec v letu 2018. Do zmanjšanja čiste vrednosti sredstev je prišlo zaradi padca tečajev delnic. Leto 2018 je bilo med zahtevnejšimi v obdobju po finančni krizi leta 2008. Kombinacija političnih, gospodarskih in centralnobančnih dejavnikov je spremenila sliko in ustroj sveta, na kar so se odzvali tudi finančni trgi (Izbrani krovni sklad, 2018).

Slika 2: Čista vrednost sredstev vzajemnih skladov od leta 2014 do leta 2021 na 31.12. (v milijardah evrov)

Vir: ATVP (2021).

Vzajemni skladi delujejo na način, da zbirajo denarna sredstva več vlagateljev in potem ta denar nalagajo v razne vrednostne papirje glede na politiko sklada (Združenje družb za upravljanje investicijskih skladov, 2022). Politika sklada je vnaprej opredeljena in zapisana v prospektu posameznega vzajemnega sklada. Premoženje sklada je razdeljeno na enake enote premoženja, vlagatelj pa pridobi investicijski kupon, ki se glasi na ustrezno število enot premoženja.

Prednosti investiranja v vzajemni sklad (NLB skladi, 2022):

- *razpršitev z nižjimi stroški*: v primeru neposrednega investiranja v vrednostne papirje lahko vlagatelji ustrezno razpršitev dosežejo le z višjimi stroški;
- *visoka likvidnost*: sredstva, vložena v vzajemne sklade, niso vezana;
- *davčne ugodnosti*: prehodi med podskladi istega krovnega sklada so neobdavčeni;
- *strokovno upravljanje*: vzajemne sklade upravljajo izkušeni upravitelji premoženja.

Slovenski vlagatelji v vzajemne sklade še vedno izkazujejo razmeroma visoko nagnjenost k tveganju, saj so ob koncu leta 2021 sredstva v delniških skladih predstavljala 66 %, sredstva v mešanih skladih pa 26 % vseh sredstev v upravljanju domačih družb za upravljanje. V letu 2021 so bila v vzajemne sklade v upravljanju domačih družb za upravljanje zabeležena vplačila v višini 984 milijonov evrov in izplačila v višini 524 milijonov evrov. Tako so skladi v letu 2021 zabeležili 460 milijonov evrov neto vplačil. Do leta 2014 je bil opazen trend neto izplačil, kar pomeni, da so vlagatelji več denarja iz skladov izplačevali, kot pa vplačevali. Konec leta 2021 je bilo v Sloveniji 494.157 vlagateljev v vzajemne sklade, kar predstavlja 6-odstotno povečanje glede na leto 2020 (ATVP, 2021, str. 27–41).

Pred izbruhom finančne krize konec leta 2007 je čista vrednost sredstev vzajemnih skladov v Sloveniji znašala 2,908 milijarde evrov. V letu 2008 se je čista vrednost sredstev zmanjšala skoraj za polovico glede na leto 2007. Konec leta 2021 pa se je številka povzpela na 4,321 milijarde evrov, kar je 33,9 % več kot v letu 2020 in največ po letu 2007, ko je le-ta znašala 2,908 milijarde evrov (ATVP, 2021, str. 27).

Alternativni investicijski skladi

V letu 2016 sta dve domači družbi za upravljanje razširili svojo ponudbo tudi na področje alternativnih investicijskih skladov (v nadaljevanju AIS), ki so namenjeni samo profesionalnim vlagateljem (ATVP, 2016b, str. 30). Konec leta 2021 je bilo v Republiki Sloveniji registriranih 41 upravljavcev AIS. Sredstva, ki jih upravljajo AIS s sedežem v Republiki Sloveniji, se povečujejo in so konec leta 2021 znašala 375 milijonov evrov (ATVP, 2021, str. 38). Vsi trenutno registrirani AIS so namenjeni izključno profesionalnim vlagateljem.

Zakon o upravljavcih alternativnih investicijskih skladov (ZUAIS), ki je začel veljati maja 2015, je v slovenski pravni red prenesel direktivo 2011/61/EU, tako imenovano AIFMD (angl. Alternative Investment Fund Managers Directive) (Ritchie, 2016). S tem se je uredilo področje upravljanja AIS, namenjeno profesionalnim vlagateljem. Po 31. členu ZUAIS je profesionalni vlagatelj oseba, ki je v skladu z določbami Zakona o trgu finančnih instrumentov (ZTFI-1) obravnavana kot profesionalna stranka. V juliju 2022 pa je bil sprejet Zakon o oblikah alternativnih investicijskih skladov (ZOAIS) Ur. l. RS, št. 101/2022. Njegov cilj je krepitev kapitalskega trga v Sloveniji. Zakon opredeljuje tri oblike in dva tipa skladov. Oblike alternativnih investicijskih skladov so alternativni vzajemni sklad, specialna komanditna družba in investicijska družba. Dva tipa alternativnih skladov pa sta specialni investicijski sklad in nepremičninska investicijska družba. ZOAIS je bil sprejet, ker ZUAIS določa le upravljavce teh skladov, ne pa tudi njihovih oblik.

Alternativni vzajemni sklad je premoženje, ki je ločeno od premoženja upravljavca, ki upravlja ta sklad, in od drugega premoženja v upravljanju upravljavca AIS. Vlagatelj z vplačilom v alternativni vzajemni sklad postane imetnik sorazmernega deleža premoženja alternativnega vzajemnega sklada (15. člen ZOAIS).

29. člen ZOAIS navaja: Specialna komanditna družba je AIS, oblikovan kot dvojna družba, v kateri je komplementar upravljavec AIS ali družba, ustanovljena izključno za namene vključitve v komanditno družbo kot komplementar, katere edini družbenik je upravljavec AIS, in ki ima z upravljavcem AIS sklenjeno pogodbo o upravljanju, komanditisti pa so vlagatelji v AIS. Za specialno komanditno družbo se uporabljajo določbe zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1), Ur. l. RS, št. 42/06, 60/06 – popr., 26/07 – ZSDU-B, NPB1, 33/07 – ZSReg-B, NPB2, 67/07 – ZTFI, NPB3, 10/08, NPB4, 68/08, NPB5, 42/09, NPB6, 65/09 – UPB1, NPB7, 33/11, NPB8, 91/11, NPB9, 32/12, NPB10, 57/12, NPB11, 44/13 – odl. – US, NPB12, 82/13, NPB13, 55/15, NPB14, 15/17, NPB15, 22-19 – ZposS, NPB16,

158/20 – ZIntPK-C, NPB17, 18/21 in NPB18, ki veljajo za komanditno družbo, če ta zakon ne določa drugače.

Investicijska družba je AIS, ki ima osnovni kapital razdeljen na delnice, njegovo premoženje pa upravlja upravljavec AIS. Za investicijsko družbo se uporabljajo določbe ZGD-1 o delniški družbi (42. člen ZOAIS).

Kot omenjeno, obstajata po ZOAIS dva tipa skladov. 72. člen ZOAIS pravi, da je specialni investicijski sklad (v nadaljevanju SIS) tisti AIS: katerega namen je, da zbrano premoženje vlagateljev v skladu z vnaprej določeno naložbeno politiko nalaga v različne vrste naložb, z namenom razpršitve tveganja, v izključno korist svojih imetnikov; ki ga upravlja upravljavec, naveden v 75. členu ZOAIS; je pridobil status SIS na podlagi odločbe ATVP. Nepremičninska investicijska družba je investicijska družba, katere naložbena politika je usklajena z določbami ZOAIS, ki je pridobila dovoljenje in soglasja iz 113. člena ZOAIS in katere delnice so ali še bodo uvrščene v trgovanje na organiziranem trgu v skladu s 110. členom ZOAIS.

ZOAIS kot pomembno spremembo na novo določa obveznost upravljavca AIS, da premoženje alternativnega vzajemnega sklada zaupa v hrambo skrbniku, ki v tej zvezi opravlja zgolj hrambo sredstev.

Upravljavec alternativnih investicijskih skladov (AIS) izračunava čisto vrednost za vsak obračunski dan, ko izdaja ali odkupuje enote odprtega AIS oziroma povečuje ali zmanjšuje kapital zaprtega AIS. Ne glede na to upravljavec AIS izračuna čisto vrednost sredstev najmanj enkrat letno, in sicer na dan, ko sestavi letne računovodske izkaze (Slovenski inštitut za revizijo, 2021).

1.4 Vzajemni pokojninski skladi

V Sloveniji poznamo tudi koncept vzajemnih pokojninskih skladov. Na dan 31. 12. 2021 je v Sloveniji poslovalo 12 vzajemnih pokojninskih podskladov, ki so jih upravljali trije upravljavci. Obseg sredstev vzajemnih pokojninskih skladov je konec leta 2021 znašal 1,485 milijarde evrov, kar je 9,9 % več kot ob koncu leta 2020 (ATVP, 2021, str. 33).

Upravljavci morajo pri večjih vzajemnih pokojninskih skladih zagotavljati zajamčeno donosnost na čisto vplačilo, ki je odvisna od donosnosti dolgoročnih državnih obveznic Republike Slovenije. Vzajemni pokojninski skladi svoje naložbe usmerjajo predvsem v naložbe s fiksno stopnjo donosa, to je v dolžniške vrednostne papirje, kot so obveznice in podobne naložbe. Na ta način se upravljavci izognejo tveganju nedoseganja minimalne donosnosti (ATVP, 2021, str. 34).

Največ sredstev v upravljanju je konec leta imela Modra Zavarovalnica, d. d., in sicer 1,370 milijarde evrov, sledile so ji Banka Intesa Sanpaolo, d. d., z 51 milijoni evrov in Generali Zavarovalnica, d. d., z 59 milijoni evrov sredstev v upravljanju. Modra zavarovalnica, d. d.,

upravlja zaprti vzajemni pokojninski sklad za javne uslužbence, ki je konec leta dosegel 65,3-odstotni tržni delež, kar je glavni razlog, zakaj ima toliko sredstev v upravljanju (ATVP, 2021, str. 36).

1.5 Zakonska osnova revidiranja vzajemnih skladov

Skladno z ZISDU-3 mora upravljavec sklada zagotoviti zunanjo revizijo vzajemnih skladov in DZU. Glede na 88. člen ZISDU-3 DZU najmanj enkrat v petih zaporednih letih zamenja revizijsko družbo, ki je revidirala njeno letno poročilo. Zunanji pooblaščen revizor izvede revizijo računovodskih izkazov vzajemnih skladov skladno s Sklepom o revizijskem pregledu letnega poročila investicijskega sklada. Prav tako je potrebno upoštevati Zakon o revidiranju in mednarodne standarde revidiranja.

Zakon o revidiranju (ZRev-2), Ur. l. št. 65/08, 63/13 – ZS-K, NPB1, 84/18, NPB2, 115/21 in NPB3, ureja revidiranje, strokovna področja, povezana z revidiranjem, nadzor nad revidiranjem in ocenjevanjem vrednosti ter delovanje Slovenskega inštituta za revizijo in Agencije za javni nadzor nad revidiranjem. S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenaša Direktiva 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta, spremembi direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS (Zrev-2, 2. člen).

Glede na 5. člen ZRev-2 storitve revidiranja lahko opravlja samo revizijska družba. Revizijo lahko v imenu revizijske družbe opravljajo osebe, ki imajo dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja. Določene posle revizije lahko opravljajo tudi osebe, ki niso pooblaščen revizorji, ampak so zaposleni v isti revizijski družbi, a mora biti njihovo delo skrbno načrtovano in nadzirano s strani oseb, ki nerazdelno odgovarjajo za celotno revizorjevo poročilo o računovodskih izkazih. Storitve revidiranja lahko opravlja tudi revizijska družba, ki ima dovoljenje pristojnega organa države članice v drugi državi članici in je registrirana pri Agenciji za nadzor nad revidiranjem.

V skladu s 45. členom ZRev-2 pooblaščen revizor ne sme revidirati pravne osebe, če: je kot ključni revizijski partner opravljal revizijo izkazov pri tej pravni osebi neprekinjeno sedem let in po opravljeni zadnji reviziji še nista pretekli dve leti; ima naložbe v tej pravni osebi; je povezan s to pravno osebo na drug način in bi lahko zaradi te povezave obstajal dvom v neodvisnost in nepristranskost revidiranja.

1.6 Institucije, povezane z delovanjem vzajemnih skladov

Z delovanjem vzajemnih skladov je povezanih več institucij, in sicer Agencija za trg vrednostnih papirjev, družba za upravljanje in skrbnik. V nadaljevanju je vsaka od teh podrobneje opisana.

1.6.1 Agencija za trg vrednostnih papirjev (ATVP)

Agencija za trg vrednostnih papirjev je pravna oseba javnega prava in je pri opravljanju svojih nalog ter pristojnosti samostojna in neodvisna. Njeno temeljno poslanstvo je zagotavljanje varnega, preglednega in učinkovitega trga finančnih instrumentov. Z izvajanjem nadzora nad borznoposredniškimi družbami, bankami, ki opravljajo investicijske posle in storitve, družbami za upravljanje, upravljavci alternativnih investicijskih skladov, investicijskimi skladi, vzajemnimi pokojninskimi skladi, javnimi družbami, delniškimi družbami, za katere se uporablja Zakon o prevzemih, ter z opravljanjem drugih regulatornih nalog ustvarja pogoje za učinkovito delovanje trga finančnih instrumentov (ATVP, 2022a, str. 78).

Sredstva za delo ATVP se zagotavljajo iz taks za odločanje o posamičnih zadevah in nadomestil za opravljanje nadzora. Višino taks in nadomestil določa tarifa, ki jo izda ATVP v soglasju z Vlado Republike Slovenije. ATVP z letnim obračunom in finančnim načrtom seznanja Državni zbor RS. Zakonitost, namembnost ter gospodarno in učinkovito rabo sredstev. ATVP nadzira Računsko sodišče Republike Slovenije (ATVP, 2022a, str. 84).

Naloga ATVP je, da izdaja dovoljenja in opravlja nadzor ter druge naloge in pristojnosti, določene z Zakonom o trgu finančnih instrumentov, Zakonom o investicijskih skladih in družbah za upravljanje, Zakonom o upravljavcih alternativnih investicijskih skladov, Zakonom o prevzemih in Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Poleg naštetih zakonov določajo naloge ATVP še Zakon o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb, Zakon o nematerializiranih vrednostnih papirjih in Zakon o premostitvenem zavarovanju poklicnih in vrhunskih športnikov (ATVP, brez datuma).

1.6.2 Družba za upravljanje

Družba za upravljanje je gospodarska družba s sedežem v Republiki Sloveniji, ustanovljena v skladu z ZISDU-3, in je pridobila dovoljenje ATVP za opravljanje storitev upravljanja investicijskih skladov (13. člen ZISDU-3). DZU upravlja premoženje vzajemnega sklada in alternativnega vzajemnega sklada v svojem imenu in za račun vzajemnega sklada oziroma alternativnega vzajemnega sklada (159. člen ZISDU-3).

99. člen ZISDU-3 navaja naslednje storitve upravljanja, ki jih opravlja DZU:

1. upravljanje premoženja investicijskega sklada, ki javno zbira premoženje;
2. administrativne storitve, povezane s poslovanjem investicijskega sklada, ki javno zbira premoženje:
  - pravne storitve in vodenje poslovnih knjig ter sestavljanje poslovnih poročil;
  - odnose z vlagatelji v investicijski sklad, ki javno zbira premoženje;

- vrednotenje sredstev in obveznosti ter izračunavanje vrednosti enot;
- pregled usklajenosti z zakonskimi in podzakonskimi zahtevami;
- vodenje evidence imetnikov enot investicijskega sklada, ki javno zbira premoženje in drugih evidenc;
- delitev dobička oziroma prihodkov;
- administrativne storitve, povezane z vplačili in izplačili enot investicijskega sklada, ki javno zbira premoženje;
- obračun in poravnave po pogodbah ter razpošiljanje potrdil o lastništvu enot;
- hramba dokumentacije;
- druge storitve, povezane s premoženjem investicijskega sklada, ki javno zbira premoženje;

3. trženje enot investicijskega sklada, ki javno zbira premoženje.

DZU je za opravljanje storitev upravljanja vzajemnega sklada upravičena do provizije za upravljanje v višini, določeni v pravilih upravljanja vzajemnega sklada (246. člen ZISDU-3).

Za DZU se uporabljajo določbe ZGD-1, ki se uporabljajo za delniške družbe, evropske delniške družbe oziroma družbe z omejeno odgovornostjo, če ni z ZISDU-3 drugače določeno.

V Sloveniji deluje Združenje družb za upravljanje investicijskih skladov (v nadaljevanju ZDU). Gre za gospodarsko interesno združenje, ki je bilo ustanovljeno leta 1994 z namenom pospeševanja dejavnosti investicijskih skladov. ZDU je tudi polnopraven član evropskega združenja EFAMA (angl. The European Fund and Asset Management Association). Združenje šteje 5 članic, in sicer vključuje vse družbe za upravljanje s sedežem v Sloveniji.

1.6.3 Skrbnik

Koncept skrbniške banke je bil uveden z ZISDU-1 in je omogočil, da so vlagatelji pridobili večjo sistemsko varnost. Investicijski sklad ima lahko le enega skrbnika (164. člen ZISDU-3). Skrbniške storitve lahko opravlja banka, ki je pridobila dovoljenje Banke Slovenije za opravljanje skrbniških storitev (166. člen ZISDU-3).

Skrbnik na podlagi pogodbe o opravljanju skrbniških storitev za račun investicijskega sklada hrani sredstva investicijskega sklada, spremlja denarne tokove investicijskega sklada in zagotovi, da prodaja, izdaja, odkup in izplačilo enot investicijskega sklada potekajo v skladu z določbami ZISDU-3. Prav tako skrbnik zagotovi, da se vrednost sredstev na enoto premoženja investicijskega sklada izračunava v skladu z ZISDU-3 in pravili upravljanja oziroma statutom investicijskega sklada ter da se prihodek investicijskega sklada uporabi v skladu z ZISDU-3. Poleg tega mora skrbnik zagotavljati, da se plačila iz poslov s premoženjem investicijskega sklada izvedejo v običajnih poslovnih rokih (165. člen ZISDU-3).

Skrbnik je za opravljanje skrbniških storitev upravičen do provizije v višini, določeni v pravilih upravljanja oziroma statutu investicijskega sklada. Provizija za opravljanje skrbniških storitev je izražena v odstotku od povprečne letne čiste vrednosti sredstev investicijskega sklada (168. člen ZIDSU-3).

Družba za upravljanje za račun krovnega sklada s skrbnikom sklene pogodbo o opravljanju skrbniških storitev za krovni sklad in vse njegove podsklade. Skrbnik opravlja storitve posebej za račun vsakega podsklada krovnega sklada (304. člen ZISDU-3).

1.7 Računovodenje vzajemnih skladov

DZU mora v zvezi z vsakim investicijskim skladom, ki ga upravlja, voditi poslovne knjige, sestavljati knjigovodske listine, vrednotiti knjigovodske postavke in sestavljati periodična poročila v skladu z ZISDU-3. Prav tako mora DZU organizirati poslovanje in tekoče voditi poslovne knjige, poslovno dokumentacijo in druge administrativne oziroma poslovne evidence tako, da je mogoče kadar koli preveriti, ali investicijski sklad posluje v skladu z ZISDU-3 in akti, izdanimi na podlagi ZISDU-3, oziroma tako, da je mogoče kadar koli preveriti potek posameznega posla, ki ga je DZU opravila za račun svoje stranke (204. člen ZISDU-3).

V skladu z 205. členom ZISDU-3 mora družba za upravljanje pripraviti letno poročilo investicijskega sklada. Letno poročilo investicijskega sklada sestavljajo bilanca stanja, izkaz poslovnega izida, izkaz denarnih tokov, izkaz gibanja vrednosti enote investicijskega sklada in števila enot v obtoku oziroma izkaz gibanja kapitala investicijske družbe, priloga s pojasnili k računovodskim izkazom in poslovno poročilo. Za letno poročilo investicijskega sklada se uporabljajo določbe ZGD-1 o letnem poročilu za velike gospodarske družbe. DZU mora prav tako sestaviti polletno poročilo investicijskega sklada, ki je sestavljeno iz bilance stanja, izkaza poslovnega izida in priloge s pojasnili k računovodskim izkazom (205. člen ZISDU-3). V skladu z 206. členom ZISDU-3 ATVP predpiše podrobnejša pravila o letnih poročilih investicijskih skladov, kot so analitični kotni načrt, sheme letnih in polletnih računovodskih izkazov skladov, vsebino priloge s pojasnili k letnim oziroma polletnim izkazom skladov, pravila vrednotenja postavk v računovodskih izkazih investicijskih skladov in podrobnejša pravila glede postopkov za določitev natančne in neodvisne ocene vrednosti izvedenih finančnih instrumentov, s katerimi se trguje na trgu institucionalnih vlagateljev. Glede na 309. člen ZISDU-3 mora krovni sklad to pripraviti za vsak podsklad posebej.

Družba za upravljanje izračunava čisto vrednost sredstev (v nadaljevanju ČVS) vzajemnega sklada po stanju na zadnji delovni dan obračunskega obdobja. ČVS se izračuna tako, da se od vrednosti sredstev vzajemnega sklada odšteje vrednost obveznosti vzajemnega sklada. Povprečna letna ČVS vzajemnega sklada se izračuna na zadnji obračunski dan v koledarskem letu kot aritmetična sredina ČVS na obračunske dneve v koledarskem letu (2. člen Sklepa o izračunu čiste vrednosti sredstev in vrednosti enote premoženja sklada). ČVS

je potem osnova za izračun provizije za upravljanje. Določen je tudi način izračuna VEP vzajemnega sklada. DZU izračuna VEP po stanju na obračunski dan (t) najkasneje naslednji delovni dan po obračunskem dnevu (t + 1). VEP se izračuna tako, da se od sredstev vzajemnega sklada odšteje obveznosti vzajemnega sklada. Dobljeni znesek se potem deli s številom enot v obtoku vzajemnega sklada (4. člen Sklepa o izračunu čiste vrednosti sredstev in vrednosti enote premoženja sklada).

2 REVIDIRANJE RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

DZU mora kot upravljaec krovnega sklada zagotoviti revizijo računovodskih izkazov vzajemnega sklada. Revizijski pregled letnega poročila DZU in revizorjevo poročilo poleg revidiranja in pregleda v skladu s prvim odstavkom 57. člena ZGD-1 obsega tudi revizijski pregled in poročilo glede izpolnjevanja pravil varnega in skrbnega poslovanja in izpolnjevanja pravil ravnanja (ZISDU-3). Glede na 88. člen ZISDU-3 mora družba za upravljanje najmanj enkrat v petih zaporednih letih zamenjati revizijsko družbo, ki je revidirala njeno letno poročilo.

V skladu z 207. členom ZISDU-3 revizor pregleduje in poroča zlasti o: 1. računovodskih poročilih investicijskega sklada; 2. spoštovanju pravil ZISDU-3 in na njegovi podlagi izdanih predpisov o upravljanju investicijskih skladov; 3. pravilnosti in popolnosti obvestil in poročil ATVP ter objav informacij o poslovanju investicijskega sklada.

Podrobnejšo obliko ter najmanjši obseg in vsebino revizijskega pregleda letnega poročila DZU in revizorjevega poročila določa Sklep o revizijskem pregledu letnega poročila družbe za upravljanje. Sklep določa, da revizijski pregled obsega revidiranje letnih računovodskih izkazov DZU in pregled izpolnjevanja pravil varnega in skrbnega poslovanja ter izpolnjevanja pravil, kot so določena v ZISDU-3 in Sklepu o poslovanju družbe za upravljanje. Pri pregledu letnega poročila je potrebno upoštevati tudi Stališče 18 Slovenskega inštituta za revizijo. Pri pregledu letnega poročila krovnega sklada pa je potrebno upoštevati določila Sklepa o revizijskem pregledu letnega poročila investicijskega sklada.

Taylor in Glezen (2007, str. 32) opredeljujeta revidiranje kot sistematičen postopek nepristranskega pridobivanja in vrednotenja dokazov v zvezi z uradnimi trditvami o gospodarskem delovanju in dogodkih za ugotavljanje stopnje skladnosti teh uradnih trditev z uveljavljenimi sodili in poročanje o izsledkih zainteresiranim uporabnikom.

48. člen ZRev-2 navaja, da je pooblaščen revizor oseba, ki ima primerno izobrazbo, vsaj petletne izkušnje pri opravljanju revidiranja in je opravil praktično usposabljanje in preizkus strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja v skladu s pravilnikom o pridobitvi potrdil o strokovnih znanjih in vsebini ter preizkusu strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja ter pravilnikom o obvezni vsebini praktičnega usposabljanja. Pooblaščen revizor se mora stalno izobraževati v skladu s pravili, ki jih

določi Agencija za nadzor nad revidiranjem (v nadaljevanju ANR), da se lahko dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja podaljša.

2.1 Ocenjevanje revizijskega tveganja

Revizijsko tveganje je tveganje, da bo revizor izrazil neprimerno revizijsko mnenje, kadar so računovodski izkazi pomembno napačni (IFAC, 2018). Revizijsko tveganje je merilo, kako zanesljive so informacije, ki jih uporablja računovodski sistem, oziroma koliko se lahko nanje zanese. Večje kot je revizijsko tveganje, več dokazov je potrebno zbrati, da lahko revizor pridobi zadostno zagotovilo kot podlago za izražanje mnenja o računovodskih izkazih. Revizorsko tveganje je sestavljeno iz naslednjih tveganj (Hayes, Dassen, Schilder & Wallage, 2005, str. 210).

V (IFAC, 2018, str. 56-57) so sestavine revizijskega tveganja opredeljene kot:

- tveganje pri delovanju (angl. inherent risk) - doveznost uradne trditve o vrsti posla, saldu na kontu ali razkritju za napačno navedbo, ki utegne biti posamično ali v povezavi z drugimi napačnimi navedbami pomembna pred upoštevanjem vseh ustreznih kontrol,
- tveganje pri kontroliranju (angl. control risk) - tveganje, da notranje kontroliranje v organizaciji ne bo pravočasno preprečilo ali odkrilo ter popravilo napačne navedbe, ki se lahko pojavi v uradni trditvi o vrsti posla, saldu na kontu ali razkritju in ki je lahko posamično ali v povezavi z drugimi napačnimi navedbami pomembna,
- tveganje pri odkrivanju (angl. detection risk) - tveganje, da postopki, ki jih revizor izvaja za zmanjšanje revizijskega tveganja na sprejemljivo nizko raven, ne bodo odkrili obstoječe napačne navede, ki utegne biti posamično ali skupaj z drugimi napačnimi navedbami pomembna.

Ko sta tveganje pri delovanju in tveganje pri kontroliranju visoka, mora biti tveganje pri odkrivanju nizko, da se revizijsko tveganje zmanjša na sprejemljivo nizko raven. Če je struktura notranjega nadzora pri preprečevanju in/ali odkrivanju napak učinkovita, lahko revizor izvaja manj preizkusa podatkov. Če pa so tveganja višja, mora revizor uporabiti več in učinkovitejše preizkuse podatkov (Hayes, Dassen, Schilder & Wallage, 2005, str. 210).

Revizorjev cilj je prepoznati in oceniti tveganja pomembno napačne navedbe na ravni računovodskih izkazov in na ravni uradnih trditev, bodisi zaradi prevare ali napake, in si s tem zagotoviti podlago za načrtovanje in odzivanje na ocenjena tveganja pomembno napačne navedbe (Slovenski inštitut za revizijo, 2019, str. 6).

2.2 Revizijski cilji in uradne trditve

Taylor in Glezen (2007, str. 260) opisujeta, da je poslovodstvo odgovorno za evidentiranje, obdelovanje in povzemanje računovodskih informacij ter poročanje o njih. Pri pripravljanju računovodskih izkazov poslovodstvo oblikuje nekatere uradne trditve, ki zadevajo salde na kontih in z njimi povezana razkritja. Revizor določi cilje, uporabljene pri revidiranju

posameznih delov računovodskih izkazov, tako da jih poveže z uradnimi trditvami posloводства.

MSR 315 (Slovenski inštitut za revizijo, 2019, str. 60) uradne trditve, ki jih revizor uporablja pri proučevanju različnih vrst morebitnih napačnih navedb, ki se lahko pojavijo, razvršča v naslednje skupine:

- nastanek – posli in dogodki, ki so bili evidentirani ali razkriti, so se zgodili, in pripadajo organizaciji;
- popolnost – vsi posli in dogodki, ki bi morali biti evidentirani, so evidentirani in vsa povezana razkritja, ki bi morala biti vključena v računovodske izkaze, so bila vključena;
- točnost – zneski in drugi podatki v zvezi z evidentiranimi posli in dogodki so bili primerno evidentirani in povezana razkritja so bila primerno izmerjena in opisana;
- časovna uvrstitev – posli in dogodki so bili evidentirani v pravilnem obračunskem obdobju;
- razvrstitev – posli in dogodki so bili evidentirani na pravilne konte;
- predstavitev – posli in dogodki so primerno združeni ali razčlenjeni in jasno opisani, povezana razkritja so ustrezna in razumljiva v okviru zahtev primernega okvira računovodskega poročanja.

Taylor in Glezen (2007, str. 260–261) pa uradne trditve razvrščata v naslednje skupine:

- Obstoje ali pojavitev. Posloводство uradno trdi, da vsa sredstva, dolgovi in kapital iz bilance stanja obstajajo ter da so se vsi prihodki, odhodki, dobički in izgube v izkazu poslovnega izida pojavili v obdobju, ki ga obravnavajo računovodski izkazi.
- Pravice in obveznosti. Posloводство uradno trdi, da ima podjetje neokrnjene pravice do sredstev in dolguje obveznosti, prikazane v računovodskih izkazih.
- Popolnost. Posloводство uradno trdi, da računovodski izkazi vključujejo vsa sredstva, dolgove, kapital, prihodke, dobičke in izgube oziroma, da so evidentirani vsi poslovni dogodki.
- Ovrednotenje ali razporeditev. Posloводство uradno trdi, da so postavke v računovodskih izkazih prikazane v primernih zneskih in so oblikovane v skladu s splošno sprejetimi računovodskimi standardi.
- Predstavitev in razkritje. Posloводство uradno trdi, da so zneski v računovodskih izkazih pravilno razvrščeni in da so razkritja usklajena z veljavnimi računovodskimi standardi.

Revizorjev cilj pri reviziji računovodskih izkazov je torej ugotovitev, ali so uradne trditve posloводства, ki se nanašajo na računovodske izkaze, veljavne.

Pri reviziji računovodskih izkazov so pomembne tudi uradne trditve posloводства. MSR 250 (Slovenski inštitut za revizijo, 2018a, str. 20) opredeljuje, da dajejo pisne predstavitve potrebne revizijske dokaze o tem, ali posloводство pozna primere ugotovljenega ali domnevnega neupoštevanja zakonov in drugih predpisov, katerih učinki lahko pomembno učinkujejo na računovodske izkaze.

Revizor lahko presodi, da je ustrezno pridobiti še posebne pisne predstavitve v podporo revizijskim dokazom, pridobljenim v zvezi z načrti posloводства za prihodnje ukrepanje glede njihove ocene delujočega podjetja in izvedljivosti teh načrtov (Slovenski inštitut za revizijo, 2018b, str. 22).

Revizor pridobi pisne predstavitve od posloводства, da so razkrili revizorju obstoj povezanih strank organizacije in vsa razmerja in posle s povezanimi strankami (Slovenski inštitut za revizijo, 2009d, str. 13).

Taylor in Glezen (2007, str. 263) navajata, da posloводство oblikuje naslednje uradne trditve, ki jih je možno uporabiti pri računovodskih izkazih na splošno:

- računovodski standardi, uporabljeni za pripravo računovodskih izkazov, se ne razlikujejo pomembno od tistih, ki so se uporabljali v preteklem obdobju, razen če je razkrita razlika;
- posli, povzeti v računovodskih izkazih, so se pojavili med neodvisnimi strankami, razen če so razkriti posli s povezanimi strankami;
- podjetje bo delovalo eno leto od datuma bilance stanja, razen če je razkrita izjema od te uradne trditve;
- podjetje je spoštovalo vse ustrezne zakone in druge predpise, razen če je razkrita neskladnost z njimi skupaj z vplivom na računovodske izkaze.

2.3 Cilj in splošna načela pri reviziji računovodskih izkazov

Glavni cilj revizorja pri opravljanju revizije je pridobiti sprejemljivo zagotovilo, da računovodski izkazi kot celota ne vsebujejo nobene pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, kar revizorju omogoča, da izrazi mnenje o tem, ali so računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pripravljeni v skladu s primernim okvirom računovodskega poročanja (Slovenski inštitut za revizijo, 2009a, str. 6).

V priročniku mednarodnega kodeksa etike za računovodske strokovnjake, ki ga je izdala Mednarodna zveza računovodskih strokovnjakov (angl. International federation of accountants), so zapisana temeljna načela, v skladu s katerimi mora ravnati računovodski strokovnjak (Mednarodna zveza računovodskih strokovnjakov, 2020, str. 21–25):

- **Neoporečnost.** Računovodski strokovnjak mora ravnati v skladu z načelom neoporečnosti, ki zahteva, da je odkrit in pošten v vseh poklicnih in poslovnih razmerjih.
- **Nepriistranskost.** Računovodski strokovnjak ne sme dopustiti, da pristranskost, navzkrižje interesov ali neprimeren vpliv drugih prevladajo nad strokovnimi ali poslovnimi presojami.
- **Strokovna usposobljenost in potrebna skrbnost.** Vzdrževati mora strokovno znanje in izkušnje na taki ravni, da naročniku ali delodajalcu zagotavlja primerne strokovne storitve, ki temeljijo na sodobnih razvojnih dosežkih v praksi, zakonodaji in tehnikah; delati mora prizadevno in v skladu s primernimi strokovnimi in poklicnimi standardi,

- **Zaupnost.** Spoštovati mora zaupnost informacij, pridobljenih v poklicnih in poslovnih odnosih, in zato nobenih takih informacij brez ustreznega in izrecnega pooblastila ne sme razkriti tretjim strankam, razen če obstaja zakonita ali poklicna pravica ali dolžnost razkritja; prav tako teh informacij ne sme uporabiti v osebno korist računovodskega strokovnjaka ali tretjih strank.
- **Poklicu primerno obnašanje.** Ravnati se mora po ustreznih zakonih in drugih predpisih ter se izogibati vsakršnemu ravnanju, ki škoduje ogledu poklica.

Revizor izrazi neprilagojeno mnenje, kadar ugotovi, da so računovodski izkazi pripravljene v vseh pomembnih pogledih v skladu s primernim okvirom računovodskega poročanja. Če revizor na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov ugotovi, da računovodski izkazi kot celota niso brez pomembno napačne navedbe oziroma ne more pridobiti zadostnih in ustreznih revizijskih dokazov, pa mora mnenje prilagoditi v skladu z MSR 705 (Slovenski inštitut za revizijo, 2018c, str. 8). Obstajajo tri vrste prilagojenega mnenja, in sicer mnenje s pridržki, odklonilno mnenje in zavrnitev mnenja (Slovenski inštitut za revizijo, 2018d, str. 6).

2.4 Revidiranje vzajemnih skladov

Revizija računovodskih izkazov vzajemnih skladov ni neka posebna vrsta revizije in tudi procesi so enaki procesu revizije kakšne druge gospodarske družbe, je pa res, da so nekateri procesi in postopki, ki jih je potrebno opraviti, karakteristični.

Poleg DZU je potrebno revidirati tudi vse podsklade, ki jih DZU upravlja. Čeprav se DZU in podsklade revidira ločeno, revizijo običajno izvaja ista revizijska hiša. Med seboj sta DZU in krovni sklad povezana, vendar je sam postopek revizije neodvisen in ne pomeni, da če DZU dobi neprilagojeno mnenje, bo enako mnenje dobil tudi sklad, ki ga DZU upravlja.

Namen revizije je, da neodvisna tretja oseba pregleda računovodske izkaze družbe. Ta pregled je objektivna ocena izkazov, ki ima za posledico revizijsko mnenje o tem, ali so bili izkazi predstavljeni pošteno in v skladu z veljavnim računovodskim okvirom, kot so lokalni standardi ali mednarodni standardi računovodskega poročanja (AccountingTools, Inc., 2022a).

3 REVIZIJA IZBRANEGA VZAJEMNEGA PODSKLADA

V skladu s Sklepom o revizijskem pregledu letnega poročila investicijskega sklada mora revizor revidirati letne računovodske izkaze vzajemnega sklada in pregledati spoštovanje pravil, določenih v ZISDU-3 in splošnih aktih o upravljanju investicijskega sklada, izdanih na njegovi podlagi. Revizor skladno s pravili revidiranja iz zakona, ki ureja revidiranje, pripravi revizorjevo poročilo o računovodskih izkazih in poročilo o izpolnjevanju pravil v skladu s stališčem 18 Slovenskega inštituta za revizijo.

4. člen Sklepa o revizijskem pregledu letnega poročila investicijskega sklada navaja, da mora poročilo o izpolnjevanju pravil vsebovati naslednje:

- poročilo o naložbah investicijskega sklada,
- poročilo o vrednosti enote premoženja odprtega investicijskega sklada oziroma knjigovodske vrednosti delnic investicijske družbe,
- poročilo o upravljanju tveganj,
- poročilo o poslih s skrbnikom oziroma z njimi povezanimi osebami in
- poročilo o pravilnosti in popolnosti obvestil in poročil.

Ker opravljeni postopki niso niti revizija niti preiskava v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja ali mednarodnimi standardi poslov preiskovanja, v povezavi s spoštovanjem pravil, določenih v ZISDU-3 in splošnih aktih o upravljanju investicijskega sklada, izdanih na njegovi podlagi, v tem poročilu revizor ne daje nikakršnega zagotovila.

V sklopu revizije krovnega sklada se opravi še revizija DZU in je potrebno pravila upoštevati tudi tu. V skladu s Sklepom o revizijskem pregledu letnega poročila družbe za upravljanje pa mora revizor revidirati letne računovodske izkaze DZU in pregledati izpolnjevanje pravil varnega in skrbnega poslovanja ter izpolnjevanje pravil ravnanja, določenih po ZISDU-3 in Sklepu o poslovanju družbe za upravljanje.

Pri pregledu ustreznosti izpolnjevanja pravil varnega in skrbnega poslovanja iz 2.2.1. pododdelka ZISDU-3 mora revizor pregledati (4. člen Sklep o revizijskem pregledu letnega poročila družbe za upravljanje):

- ali ima DZU vzpostavljene predpisane postopke odločanja ter organizacijsko strukturo, ki jasno in na dokumentiran način določa linije poročanja in razporeja funkcije, pooblastila in odgovornosti;
- ali DZU izvaja in vzdržuje računovodske postopke, ki ji omogočajo, da izdela in pravočasno posreduje finančna ter druga poročila;
- ali ima DZU predpisane informacijske sisteme za podporo poslovanju in pripravljeno strategijo zagotavljanja njihovega razvoja in varnosti;
- ali ima DZU vzpostavljen predpisan sistem notranjih kontrol iz 3. podpoglavja Sklepa o poslovanju DZU;
- ali DZU vodi evidence skladno s 4. podpoglavjem Sklepa o poslovanju DZU;
- ali ima DZU opredeljene in dokumentirane vrste nasprotij interesov, ki lahko nastanejo pri opravljanju njenih storitev in poslov, ter vzpostavljeno politiko obvladovanja nasprotij interesov iz 5. podpoglavja Sklepa o poslovanju DZU;
- ali ima DZU dokumentirane krizne načrte in načrte neprekinjenega poslovanja v pogojih hudih motenj poslovanja iz 6. podpoglavja Sklepa o poslovanju DZU.

Pri pregledu ustreznosti izpolnjevanja pravil ravnanja iz pododdelka 2.2.2. ZISDU-3 mora revizor pregledati (5. člen Sklep o revizijskem pregledu letnega poročila družbe za upravljanje):

- ali ima DZU vzpostavljene in dokumentirane predpisane politike in postopke skrbnega pregleda naložb investicijskega sklada iz 53. člena Sklepa o poslovanju;
- ali ima DZU vzpostavljeno in dokumentirano predpisano politiko izvajanja odločitev za trgovanje, ki ji omogoča izpolnitev naročil pod pogoji, ki so za investicijski sklad oziroma stranko najugodnejši, in ali izvaja dokumentirano ureditev, ki ji omogoča učinkovito izpolnjevanje obveznosti iz 54. člena Sklepa o poslovanju;
- ali DZU izvaja dokumentirane postopke in ukrepe iz 57. člena Sklepa o poslovanju, ki zagotavljajo takojšnje, pošteno in hitro izvajanje transakcij v imenu investicijskega sklada oziroma v imenu drugih strank.

3.1 Sprejem posla

Izbrana revizijska družba posel sprejme na način, da se na globalni bazi podatkov revizijske družbe preveri, ali njegov sprejem lahko povzroči dejansko ali zaznano navzkrižje interesov. Če ugotovi, da je takšno navzkrižje možno, presoja o zavrnitvi posla. Revizor mora pridobiti tiste informacije, ki jih ocenjuje za potrebne glede na okoliščine pred sklenitvijo posla z novim naročnikom, preden se odloči za nadaljnje sodelovanje z obstoječim naročnikom oziroma preden sklene novo vrsto posla z obstoječim naročnikom. Sam obseg postopkov je odvisen, ali gre za novo stranko ali za že obstoječo. V pogodbi o revidiranju izbranega DZU in izbranega krovnega sklada je opredeljen predmet pogodbe ter okvir računovodskega poročanja. Prav tako revizor opravi dogovorjene postopke v zvezi s spoštovanjem pravil, določenih v ZISDU-3 v skladu z Mednarodnim standardom sorodnih storitev 4400 – Posli opravljanja dogovorjenih postopkov v zvezi z računovodskimi informacijami, ki so dogovorjeni z ločeno pogodbo.

Revizorjev cilj je, da sprejme ali nadaljuje revizijski posel samo, če je bila dogovorjena podlaga za izvajanje posla (Slovenski inštitut za revizijo, 2009b, str. 4):

- z ugotovitvijo, ali obstajajo predpogoji za revizijo, in
- potrditvijo, da se revizor ter poslovodstvo, in kjer je to primerno, pristojni za upravljanje, strinjajo s pogoji za revizijski posel.

Pred sprejemom katerega koli novega naročnika in upoštevanjem stalnosti z naročnikom je potrebno izvesti določene postopke za oceno tveganj, povezanih z naročnikom. Ti vključujejo: proučitev poslovanja naročnika, vključno z njegovim geografskim razponom in industrijo, v kateri deluje (BDO, 2021, str. 11):

- ovrednotenje informacij o naročniku, njegovem upravljanju in lastnikih, vključno s pridobitvijo dokazov o identiteti lastnikov in direktorjev podjetja,
- proučevanje informacij o značaju in ugledu potencialnega naročnika in ključnega osebja,
- ocena možnih neodvisnih tveganj in možnih navzkrižij interesov,
- če je potrebno, poizvedbe prejšnjega revizorja o razlogih za spremembo revizorja, in če obstaja kakšen razlog, zakaj ne bi smeli sprejeti imenovanja,
- ocena naše sposobnosti, da služimo bodočemu naročniku,

- pregledovanje vložkov družbe, vključno s finančnimi izkazi iz preteklega leta.

Revizija računovodskih izkazov je praviloma razdeljena na dva dela, in sicer predhodno revizijo in zaključno revizijo. Revizor in revidirana stranka morata imeti sklenjeno pogodbo o revidiranju računovodskih izkazov. Pred samim začetkom predhodne revizije je potrebno revidirani stranki posredovati seznam dokumentacije, ki jo morajo pripraviti revizorju. Delo se lahko izvaja na sedežu revidirane družbe ali na daljavo.

Postopki, ki jih opravimo v predhodni reviziji, so spoznavanje sklada, ocena tveganj, dokumentiranje procesa internega kontroliranja, izvedba sledilnih preizkusov za zagotovitev njihovega učinkovitega delovanja in izvajanje predhodnih analitičnih postopkov. V zaključni reviziji se določi naravo in obseg preizkušanja na podlagi ocen tveganja.

Revizijska skupina lahko vključuje pooblaščenega revizorja, vodjo skupine na terenu, asistente revizije, revizorja informacijskih sistemov in neodvisnega pregledovalca kakovosti. Neodvisni pregledovalec kakovosti je obvezni član skupine pri organizacijah, ki so subjekt javnega interesa.

Naloga revizorja informacijskega sistema je analiza tveganj in pregled kontrol, na podlagi katerih se ugotovi, ali je delovanje informacijske tehnologije v podjetju skladno s poslovnimi cilji, zanesljivo in varno ter ali so postopki v primeru incidentov primerni glede na tveganja, povezana z delovanjem in uporabo informacijskih sistemov v podjetju (Slovenski inštitut za revizijo, brez datuma). Revizor informacijskih sistemov sodeluje kot revizorjev veščak. Revizorjev veščak je lahko posameznik ali organizacija, ki ima poglobljeno znanje na področju, različnem od računovodstva ali revidiranja, katerega ali katere delo revizor uporabi kot pomoč revizorju pri pridobivanju zadostnih in ustreznih revizijskih dokazov. Revizorjev veščak je lahko ali notranji (zaposleni v revizijski družbi ali družbe v mreži) ali zunanji veščak (Slovenski inštitut za revizijo, 2009f, str. 5). Skladno s 5. členom ZRev-2 smejo revizijske družbe izvajanje posameznih postopkov revidiranja poveriti veščakom, ki niso v delovnem razmerju z revizijsko družbo, skladno s pravili revidiranja in pod pogojem, da je njihovo delo skrbno načrtovano in nadzirano s strani osebe, ki nerazdelno odgovarja za celotno revizorjevo poročilo o računovodskih izkazih.

Izbrana revizijska družba, ki je revidirala vzajemni sklad, uporablja globalno razvit program, ki jo vodi skozi proces revizije od začetka do konca. Program je oblikovan v skladu z metodologijo na globalni ravni, ki jo revizijska družba uporablja pri opravljanju revizije. Prav tako se v ta program odlaga vse delovne papirje, ki so bili potrebni za izvedbo revizije.

3.2 Načrtovanje revizije

Načrtovanje revizije vključuje določitev celotne revizijske strategije in koristi revizorju, da posveti ustrezno pozornost pomembnim področjem revizije, da so pravočasno prepoznani in razrešeni možni problemi ter da je revizijski posel primerno organiziran in voden tako, da je uspešen in učinkovit. Ustrezno načrtovanje pomaga tudi pri izboru članov delovne skupine

s primerno ravni sposobnosti in pristojnosti za odzive na predvidena tveganja ter olajšuje usmerjanje in nadziranje članov delovne skupine ter pomaga pri usklajevanju dela, ki ga opravijo veščaki (Slovenski inštitut za revizijo, 2009c, str. 4).

Ko revizor načrtuje revizijo vzajemnih skladov, se seznanja z njihovim poslovanjem, poslovnimi cilji in strategijo vodstva za doseganje teh ciljev. Prav tako revizor spozna, kako je urejeno računovodstvo in vzpostavljeno notranje kontroliranje. Notranje kontrole revizor preizkusi na transakcijah, ki so vsebinsko in vrednostno pomembne, z namenom pridobitve dokaza o ustreznosti zasnove kontrol in uspešnosti delovanja notranjih kontrol. Na osnovi rezultatov nato oceni stopnjo revizijskega tveganja.

Pri načrtovanju revizije mora revizor upoštevati naslednje (Taylor & Glezen, 2007, str. 301):

- tveganje pri delovanju,
- pričakovano zaupanje v ustroj notranjega kontroliranja,
- začetno oceno pomembnosti,
- mogoča problematična področja v računovodskih izkazih in okoliščine, ki bi utegnile zahtevati podaljšanje ali spremembo pričakovanih revizijskih postopkov,
- vrsto pričakovanega revizijskega poročila.

V samem procesu načrtovanja je pomembno identificirati potencialna tveganja pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake. Odziv na ta tveganja pogosto vključuje tudi vključitev dodatnih veščakov ali spremembe v naravi in časovnem razporedu preizkušanja. Prav tako je potrebno opredeliti kompleksna računovodska področja, kot na primer tista, ki se nanašajo na računovodske ocene (Izbrana revizijska družba, 2021).

3.2.1 Spoznavanje sklada

MSR 315 (Slovenski inštitut za revizijo, 2019, str. 4) obravnava revizorjevo odgovornost za prepoznavanje in ocenjevanje tveganj pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih. Revizorjev cilj je prepoznati in oceniti tveganje pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake s spoznavanjem organizacije in okolja ter delovanja notranjih kontrol.

Revizor pridobi številne informacije s poizvedovanjem pri poslovodstvu in pristojnih za računovodsko poročanje. Prav tako lahko revizor pridobi informacije o sami organizaciji tudi znotraj drugih oddelkov. S pomočjo teh poizvedovanj dobi revizor informacijo o prihodnjih načrtih družbe, kdo so največji konkurenti na trgu itn. Analitični postopki lahko pomagajo pri prepoznavanju nenavadnih transakcij in lahko vključujejo tako finančne kot nefinančne informacije. Nenavadne oziroma nepričakovane povezave lahko pomagajo revizorju pri prepoznavanju tveganj pomembno napačne navedbe. Opazovanje in pregled zajema široko področje, ki sega od opazovanja ključnih dejavnosti subjekta, branja poslovnih poročil in poročila o opravljenih notranjih kontrolah (Hayes, Dassen, Schilder & Wallage, 2005, str. 197).

Izbrani krovni sklad je oblikovan na podlagi zakonodaje Republike Slovenije, ki ureja področje upravljanja investicijskih skladov. Krovni sklad sestavljajo podskladi, ki jih opredeljujeta poseben naložbeni cilj in naložbena politika in ki predstavljajo premoženja, ki jih upravlja družba za upravljanje v skladu z načeli razpršitve tveganj v izključnem interesu imetnikov investicijskih kuponov podskladov.

Sredstva in obveznosti posameznega podsklada so ločeni od sredstev in obveznosti drugih podskladov ter od sredstev in obveznosti DZU in skrbnika premoženja krovnega sklada.

3.2.2 Zakonodaja

Pred samim začetkom predhodne revizije se revizor spozna tako z DZU kot krovnim skladom. Izbrani krovni sklad sestavlja 19 podskladov z različnimi naložbenimi politikami saj gre za delniške, obvezniške in mešane podsklade.

MSR 315 (Slovenski inštitut za revizijo, 2019, str. 10) navaja, da mora revizor v okviru poznavanja organizacije in njenega okolja, vključno z njenim notranjim kontroliranjem, spoznati naslednje:

- lastnosti organizacije vključno z: njenim poslovnim modelom, njenim lastništvom in ustrojem upravljanja;
- panogo, regulativne in druge zunanje dejavnike;
- notranje in zunanje ukrepe za oceno finančne uspešnosti organizacije;
- primerni okvir računovodskega poročanja in računovodske usmeritve organizacije ter razloge za njihove spremembe;
- cilje in strategije organizacije ter z njimi povezana poslovna tveganja. Poznavanje poslovnih tveganj, ki vplivajo na računovodske izkaze, pomaga revizorju pri prepoznavanju tveganj pomembno napačne navedbe.

Vzajemni skladi v Sloveniji so podrobno regulirani in so v skladu z evropskimi direktivami. Temeljna zakonska regulativa je zajeta v ZISDU-3, ki velja od maja 2015. Več o spremembi ZISDU-3 je zapisano že v prejšnjih poglavjih. Z revizorskega vidika so pomembni tudi sklepi, ki jih je izdala ATVP. Pomembnejši sklepi so:

- sklep o revizijskem pregledu letnega poročila investicijskega sklada (določa podrobnejšo obliko in najmanjši obseg revizijskega pregleda letnega poročila investicijskega sklada ter revizorjevega poročila);
- sklep o računovodskih izkazih ter letnem in polletnem poročilu investicijskega sklada (določa sheme letnih in polletnih računovodskih izkazov investicijskega sklada, vsebino priloge s pojasnili k letnim in polletnim računovodskim izkazom investicijskega sklada, analitični kontni načrt za investicijske sklade, pravila vrednotenja postavk v računovodskih izkazih investicijskega sklada, podrobnejšo vsebino letnega in polletnega poročila krovnega sklada);

- sklep o izračunu čiste vrednosti in vrednosti enote premoženja vzajemnega sklada (določa podrobnejša pravila za izračun čiste vrednosti sredstev, vrednosti enote premoženja vzajemnega sklada in vrednosti enote premoženja različnih razredov investicijskih kuponov vzajemnega sklada; ravnanje v primeru napake pri izračunu čiste vrednosti sredstev in vrednosti enote premoženja vzajemnega sklada);
- sklep o naložbah investicijskega sklada (določa podrobnejša merila v zvezi z naložbami in drugimi sredstvi vzajemnega sklada; podrobnejša pravila glede postopkov za določitev natančne in neodvisne ocene vrednosti izvedenih finančnih instrumentov, s katerimi se trguje na trgu institucionalnih vlagateljev; podrobna pravila za izračun deležev sredstev in izpostavljenosti investicijskega sklada);
- sklep o upravljanju tveganj investicijskega sklada (določa podrobnejšo vsebino načrta upravljanja tveganj investicijskega sklada in je za revizorja pomemben zaradi priprave poročila o upravljanju tveganj in vzpostavitve notranjih kontrol sklada).

Poleg ZISDU-3 je potrebno v okviru revizije vzajemnega sklada upoštevati slovenske računovodske standarde (v nadaljevanju SRS) in ustrezne mednarodne računovodske standarde, od katerih so nekateri omenjeni že v zgornjih poglavjih.

V okviru revizijske pregleda letnega poročila vzajemnega sklada je potrebno upoštevati tudi Stališče 18, ki ga je izdal Slovenski inštitut za revizijo leta 2013, spremembe in dopolnitve stališča pa novembra 2018.

V skladu s 3. členom Stališča 18 revizijski pregled obsega pregled:

- naložb investicijskega sklada,
- vrednosti enote premoženja odprtega investicijskega sklada oziroma knjigovodske vrednosti delnic investicijske družbe,
- postopkov upravljanja tveganj,
- poslov s skrbnikom oziroma z njim povezanimi osebami in
- pravilnosti in popolnosti obvestil in poročil.

Skladi morajo poslovati tudi skladno z Zakonom o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-2), Ur. l. RS št. 48/22, 145/22 in NPB1. Ta zakon določa ukrepe, pristojne organe ter postopke za odkrivanje in preprečevanje pranja denarja in financiranje terorizma. Prav tako mora sklad upoštevati tudi Zakon o trgu finančnih instrumentov (ZTFI-1), Ur. l. RS, št. 77/18, 17/19 – popr., 66/19, NPB1, 123/21 in NPB2. Ta zakon ureja delovanje kapitalskega trga v Republiki Sloveniji.

3.2.3 Razumevanje organizacije

Poznavanje organizacije in njenega okolja ter primerne okvira računovodskega poročanja revizorju pomaga pri razvijanju začetnih pričakovanj o vrstah poslov, saldov na kontih in razkritjih. Spoznavanje organizacije je dinamičen in ponavljajoč se postopek zbiranja in

analiziranja informacij, ki se nadaljuje med revizijo (Slovenski inštitut za revizijo, 2019, str. 26).

Viri prihodkov in pripoznavanje prihodkov

Podskladi krovnega sklada ustvarjajo naslednje vrste prihodkov (Izbrani krovni sklad, 2021):

- prihodki od obresti – vključujejo obresti od finančnih naložb in dodatnih likvidnih sredstev investicijskega sklada ter obresti na terjatve;
- prihodki od dividend – predstavljajo vse prihodke iz naslova dividend, ki izvirajo iz finančnih naložb investicijskega sklada;
- drugi finančni prihodki – zajemajo pozitivne tečajne razlike pri dnevnem prevrednotenju finančnih naložb, terjatev in obveznosti, ki so normirane v tuji valuti;
- iztrženi in neiztrženi dobički pri naložbah – iztrženi dobički predstavljajo pozitivne razlike med prodajno ceno prodanih naložb in njihovo nakupno ceno oziroma vrednostjo na zadnji dan preteklega koledarskega leta; neiztrženi dobički predstavljajo pozitivno razliko med nabavno vrednostjo finančnih naložb in dnevno tržno ceno naložb, izmerjeno po pošteni vrednosti prek poslovnega izida;
- drugi prihodki – predstavljajo prihodke iz prejšnjih let, odpise obveznosti, izterjane odpisane terjatve, prihodke od zmanjšanja in odprave popravkov vrednosti naložb zaradi oslabitve in druge prihodke.

Prihodki se pripoznajo po SRS. Prihodki od obresti, neiztrženi dobički in tečajne razlike se računajo dnevno na podlagi samodejnega vrednotenja premoženja podskladov. Prihodki od dividend se pripoznajo na datum upravičenja do dividende. Prihodki iz naslova iztrženih dobičkov se pripoznajo ob prodaji na podlagi potrjenega obračuna prodaje vrednostnega papirja, ki jim ga posreduje borznoposredniška družba.

Okolje poslovanja

Družba za upravljanje, ki upravlja sklade, ima poslovalnice po vsej Sloveniji, kjer lahko vlagatelji pristopijo k posameznim skladom. Sodelujejo tudi s pogodbenimi partnerji, preko katerih vlagatelji lahko pristopijo k skladom. Zadnja leta je možno k skladom pristopiti tudi preko spletne poslovalnice.

Terjatve in obveznosti

Pri reviziji gospodarske družbe se revizor seznanja tudi s pomembnimi kupci in dobavitelji, ki pa jih skladi nimajo v taki obliki, kot jih imajo klasične gospodarske družbe. Terjatve, ki jih sklad izkazuje, se nanašajo na terjatve za prodane oziroma zapadle naložbe (do borznih posrednikov, kupcev finančnih instrumentov oziroma izdajateljev), terjatve za obresti (iz naslova zapadlih kuponov obveznic, iz naslova zapadlih depozitov itn.) in terjatve za dividende. Poslovne obveznosti, ki jih sklad izkazuje, lahko vključujejo obveznosti iz

nakupa finančnih instrumentov, ki se nanašajo na obveznosti do borznih posrednikov oziroma do prodajalcev ali izdajateljev finančnih instrumentov, obveznosti iz naslova upravljanja in na obveznosti do družbe za upravljanje iz naslova upravljavskih in drugih provizij in obveznosti iz naslova provizije za opravljanje skrbniških storitev.

Pregled zapisnikov organov upravljanja

V okviru spoznavanja organizacije revizor pridobi v pregled zapisnike uprave in nadzornega sveta. Uprava se sestaja v povprečju enkrat tedensko. Prav tako revizor pridobi korespondenco z ATVP. Pri samem pregledu dokumentacije izbrani revizor ni ugotovil posebnosti.

Posli s povezanimi osebami

V okviru revizije je potrebno identificirati tudi povezane osebe. V skladu s 162. členom ZISDU-3 DZU ne sme skleniti pravnega posla, katerega predmet je ali bi postal naložba ali sredstvo investicijskega sklada, ki ga upravlja: 1. z osebo, ki je z družbo za upravljanje povezana na način iz 19. člena ZISDU-3, 2. s skrbnikom, ki za investicijski sklad opravlja skrbniške storitve. Kljub tem prepovedim pa so v ZISDU-3 predpisane tudi izjeme.

5. odstavek Mednarodnega standarda revidiranja 550 navaja, da je poznavanje razmerij in poslov organizacije s povezanimi strankami pomembno za revizorjevo oceno o prisotnosti enega ali več dejavnikov tveganja prevare, ker se prevare lahko enostavneje izvedejo preko povezanih oseb.

V okviru identifikacije povezanih oseb revizor DZU posreduje vprašalnik o povezanih osebah. V tem dokumentu so navedene povezane osebe skladno z Mednarodnim računovodskim standardom 24, Zakonom o gospodarskih družbah (ZGD-1) in Zakonom o davku od dohodkov pravnih oseb. Prav tako od DZU revizor pridobi seznam povezanih oseb banke skrbnice. Banka skrbnica mora DZU obvestiti o povezanih osebah ob sklenitvi skrbniške pogodbe. 3. člen Stališča 18 pravi, da je ena od nalog revizorja tudi pregled poslov s skrbnikom in z njim povezanimi osebami.

Računovodske usmeritve in pomembne računovodske ocene

Računovodski izkazi krovnega sklada in njegovih podskladov so sestavljeni na podlagi ZISDU-3, Sklepa o računovodskih izkazih ter letnem in polletnem poročilu investicijskega sklada, Sklepa o revizijskem pregledu letnega poročila investicijskega sklada in slovenskih računovodskih standardov. Izbrani revizor glede na poznavanje poslovanja iz preteklih let ocenjuje, da ni zapletenih računovodskih področij.

Pomembne računovodske ocene pri revidiranju podskladov se nanašajo na naložbe, s katerimi se ne trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev. Taki vrednostni papirji so razvrščeni v netržne vrednostne papirje v posesti do zapadlosti v plačilo ali v vrednostne

papirje, razpoložljive za prodajo. Pri teh naložbah se ugotavlja potreba po slabitvi z izdelanim modelom vrednotenja naložb.

Pomembni kazalniki

Najpomembnejši kazalnik, ki meri uspešnost sklada, je vrednost enote premoženja. Vrednost enote premoženja se preračunava dnevno tako s strani družbe za upravljanje kot s strani banke skrbnice, ki izračune opravi neodvisno.

Upravljanje sklada

DZU upravlja premoženje izbranega krovnega sklada in njegovih podskladov. Za to zaračuna provizijo. Upravljaljske provizije so tudi glavni vir prihodkov DZU. Višina provizije je odvisna od stopnje provizije in ČVS posameznega podsklada.

3.2.4 Določitev pomembnosti in predhodni analitični postopki

Analitični postopki

Analitični postopki pomagajo prepoznati neskladnosti, nenavadne posle ali dogodke in zneske, razmerja in trende, ki nakazujejo zadeve, ki lahko vplivajo na revizijo. Nenavadne ali nepričakovane povezave lahko pomagajo revizorju pri prepoznavanju tveganj pomembno napačne navedbe, zlasti tveganj pomembno napačne navedbe zaradi prevare. Analitični postopki, opravljeni kot postopki ocenjevanja tveganj, lahko pomagajo pri prepoznavanju in ocenjevanju tveganj pomembno napačne navedbe s prepoznavanjem vidikov organizacije, ki se jih revizor ni zavedal, ali pri razumevanju, kako dejavniki tveganja pri delovanju, kot je sprememba, vplivajo na dovzetnost uradne trditve za napačno navedbo (Slovenski inštitut za revizijo, 2019, str. 21). MSR 315 obravnava revizorjevo uporabo analitičnih postopkov kot postopkov ocenjevanja tveganj, MSR 520 pa obravnava revizorjevo uporabo analitičnih postopkov kot postopkov preizkušanja podatkov in revizorjevo odgovornost za izvajanje analitičnih postopkov proti koncu revizije.

V okviru preliminarne analitične postopkov revizor analizira računovodske izkaze krovnega sklada in posamične izkaze podskladov. Samo poslovanje podskladov je odvisno od uspešnosti upravljanja in od donosnosti panoge ali regije, v katero podsklad investira. Pri preliminarne analitične postopkih revizor oblikuje pričakovanja sredstev v bilanci stanja glede na poznavanje delniških trgov. Če se je v revidiranem letu zgodil padec cen delnic, je logično pričakovati tudi nižje stanje sredstev na presečni datum.

Določitev pomembnosti

Določitev pomembnosti je eden ključnih procesov pri načrtovanju revizije. Uporablja se za načrtovanje revizije, tako da lahko revizor pridobi zagotovilo, da bo v okviru revizije ugotovljena kakršna koli pomembna napaka (Hayes, Dassen, Schilder & Wallage, 2005, str. 215). Revizorjeva določitev pomembnosti je stvar strokovne presoje in nanjo vpliva

revizorjevo dojemanje potreb uporabnikov računovodskih izkazov v zvezi z računovodskimi informacijami. Pri izvajanju revizije računovodskih izkazov so cilji revizorja, da pridobi sprejemljivo zagotovilo o tem, ali je celota računovodskih izkazov brez pomembno napačnih navedb bodisi zaradi napake bodisi zaradi prevare. Revizor pridobi sprejemljivo zagotovilo, tako da pridobi zadostne in ustrezne revizijske dokaze, da zmanjša revizijsko tveganje na sprejemljivo nizko raven. Pomembnost se upošteva predvsem pri določanju vrste, časa in obsega revizijskih postopkov ter pri prepoznavanju in ocenjevanju tveganj pomembno napačne navedbe (Slovenski inštitut za revizijo, 2009g, str. 8).

Kadar dejavnost organizacije temelji na sredstvih (investicijski skladi, nepremičninske družbe itn.), v skladu z interno metodologijo revizijske družbe osnovo za pomembnost revizor določi glede na višino sredstev organizacije. Pomembnost znaša od 1 % do 2 % celotnih sredstev organizacije. Izbrani revizor je pomembnost izračunal kot 1 % vseh sredstev. Pri izbiri odstotka revizor upošteva tudi druge dejavnike, kot so: skladi poslujejo v močno reguliranem okolju, poslovanje se financira iz doseženih prihodkov, zadolževanja ni in poslovanje sklada je dokaj enostavno.

Pomembnost za krovni sklad je tako znašala 3,190 milijona evrov. Izvedbeno pomembnost je revizor določil v višini 75 % pomembnosti, kar znaša 2,39 milijona evrov. Najmanjši znesek napake, na katero je treba opozoriti tudi revidirano stranko, pa je revizor določil v višini 5 % pomembnosti.

V bilanci stanja je revizor kot pomembne določil naslednje postavke: denarna sredstva in depoziti pri bankah, finančne naložbe (vrednostni papirji, s katerimi se trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev, investicijski kuponi in delnice investicijskih skladov, drugi prenosljivi vrednostni papirji) in obveznosti do imetnikov investicijskih kuponov. V izkazu poslovnega izida na prihodkovni strani kot pomembne postavke lahko določi prihodke od dividend, druge finančne prihodke, iztržene dobičke pri naložbah in neiztržene dobičke pri naložbah. Na odhodkovni strani pa lahko določi odhodke v zvezi z družbo za upravljanje, druge finančne odhodke, iztržene izgube pri naložbah in neiztržene izgube pri naložbah.

3.2.5 Ocena tveganj

Revizor z izvajanjem postopkov ocenjevanja tveganj spozna postopek ocenjevanja tveganja v organizaciji, ki je ustrezen za pripravo računovodskih izkazov, tako da razume postopek organizacije: za prepoznavanje poslovnih tveganj, pomembnih za cilje računovodskega poročanja; presojo bistvenosti tveganj, vključno z oceno verjetnosti njihovega nastanka; odzivanje na tveganja (Slovenski inštitut za revizijo, 2019, str. 11). Če je ta postopek v organizaciji ustrezen, lahko pripomore k prepoznavi potencialnih tveganj pomembno napačne navedbe.

Z namenom ugotovitve, ali je ta postopek primeren, se revizor seznanil s postopki organizacije glede ugotavljanja, ocenjevanja, spremljanja in obvladovanja tveganj, poročanja o tveganjih ter drugih ukrepov v primeru zaznave posamezne vrste tveganja v zvezi z naložbami podskladov izbranega krovnega sklada. Revizor je ugotovil, da ima organizacija izdelan načrt upravljanja tveganj.

5. člen Sklepa o upravljanju tveganj investicijskega sklada navaja, da DZU za vsak investicijski sklad, ki ga upravlja sprejme, izvaja in vzdržuje ustrezen načrt upravljanja tveganj investicijskega sklada, ki obsega:

- postopke ugotavljanja tveganj, ki jim je ali bi lahko bil izpostavljen investicijski sklad pri svojem poslovanju;
- postopke, ki družbi za upravljanje omogočajo, da za vsak investicijski sklad, ki ga upravlja, izmeri oziroma oceni izpostavljenost tržnemu in likvidnostnemu tveganju, tveganju nasprotne stranke, operativnemu tveganju in vsem drugim vrstam tveganj, ki bi jim lahko bil izpostavljen investicijski sklad;
- tehnike, orodja in ureditve, s katerimi meri in obvladuje tveganja skladno s 7. členom Sklepa o upravljanju tveganj investicijskega sklada ter izračunava skupno izpostavljenost investicijskega sklada v zvezi z izvedenimi finančnimi instrumenti;
- razporeditev odgovornosti pri upravljanju tveganj;
- pogoje, vsebino in pogostost poročanja funkcije upravljanja tveganj skladno z 31. členom Sklepa o poslovanju družbe za upravljanje.

Oddelek upravljanja tveganj v opazovani organizaciji je sestavni del sistema notranjih kontrol in je podrejen neposredno upravi. Upravljanje tveganj investicijskih skladov temelji na postopkih, ki so opredeljeni v načrtu upravljanja tveganj investicijskih skladov. Le-ta je osnovno vodilo za ugotavljanje, merjenje oziroma ocenjevanje, spremljanje in obvladovanje tveganj ter poročanje o vseh nastalih tveganjih na področju investicijskih skladov. V načrtu za upravljanje tveganj so opredeljena naslednja tveganja: tveganje nasprotne stranke, tržno tveganje (tveganje spremembe cen lastniških finančnih instrumentov, obrestno tveganje, valutno tveganje), kreditno tveganje, likvidnostno tveganje in operativna tveganja. Oddelek obvladovanja tveganj je ločen od preostalih oddelkov v organizaciji, tako hierarhično kot funkcionalno.

V okviru revizije je revizor ugotovil, da so v izbrani organizaciji vzpostavljeni postopki ocenjevanja tveganj, in ni ugotovil pomanjkljivosti pri notranjem kontroliranju v povezavi z upravljanjem tveganj. Prav tako je revizor opravil tudi pregled o izpolnjevanju pravil o upravljanju tveganj v skladu z navedbami 8. člena Sklepa o revizijskem pregledu letnega poročila investicijskega sklada.

Preveritev poročila o izpolnjevanju pravil o upravljanju tveganj skladno z 8. členom Sklepa o revizijskem pregledu letnega poročila vključuje revizorjevo ugotovitev o tem:

- ali je za investicijski sklad pripravljen, dokumentiran in sprejet načrt upravljanja tveganja;
- ali DZU izvaja načrt upravljanja tveganja investicijskega sklada, in sicer: ali izvaja dokumentirane postopke za upravljanje tveganj, ki jim je ali bi jim lahko bil izpostavljen investicijski sklad; ali izvaja dokumentirane postopke za merjenje oziroma ocenjevanje tveganj; ali izvaja dokumentirane ukrepe za sprejemanje, zmanjševanje, razpršitev, prenos in izognitev tveganjem, ki jih je družba za upravljanje ugotovila in izmerila oziroma ocenila; ali izračunava skupno izpostavljenost investicijskega sklada v zvezi z izvedenimi finančnimi instrumenti, če so sredstva investicijskega sklada naložena v izvedene finančne instrumente oziroma finančne instrumente z vgrajenimi izvedenimi finančnimi instrumenti.

Revizorjevo opravljeno delo:

- Revizor je pridobil načrt o upravljanju tveganj, ki je veljal v revidiranem letu.
- V samem načrtu o upravljanju tveganj je revizor preveril, katera so opredeljena tveganja in kateri so postopki, s katerimi lahko družba za upravljanje za vsak investicijski sklad izmeri oziroma oceni izpostavljenost posameznim vrstam tveganja.
- Revizor je preveril, ali so se na izbrane dneve izvajali postopki za spremljanje tveganj. Večina postopkov se izvaja dnevno (limiti izpostavljenosti, trajanje portfelja, tehtana povprečna zapadlost itn.), nekateri mesečno (beta portfelja). Pri osebi, ki je zadolžena za upravljanje tveganj, je revizor preveril, ali se ti postopki dejansko izvajajo. Za vsak mesec revizor pridobi tudi poročilo o upravljanju tveganj investicijskih skladov. V njem so povzeta tveganja za vse podsklade skupaj s komentarji. Poročila pripravi oddelek za upravljanje tveganj in so namenjena upravi družbe za upravljanje.
- Revizor je preveril tudi, ali se vsaj enkrat dnevno izvaja izračun skupne izpostavljenosti sklada, kot je to zahtevano v 8. členu Sklepa o upravljanju tveganj investicijskega sklada. Izbrani revizor je ugotovil, da se to izračunava dnevno z metodo VaR.

Skladnost

DZU ima sprejeto politiko skladnosti poslovanja, ki opredeljuje pristojnosti, odgovornosti, način in obseg dela pooblaščenca za skladnost poslovanja ter razmerje do drugih neodvisnih funkcij in sektorjev znotraj družbe. Osrednja aktivnost pooblaščenca je spremljanje poslovanja DZU in ocenjevanje, ali DZU pri opravljanju ključnih in podpornih procesov poslovanja spoštuje zakone, predpise, smernice in druga navodila ter lastna interna navodila.

Oddelek skladnosti poslovanja ima delovni program. Spremljanje aktivnosti DZU se izvaja na podlagi: letnega načrta dela (redna poročila), mesečnih poročil, spremljanja projektov (če niso zajeta z rednimi poročili).

Pooblaščenec za skladnost poslovanja enkrat letno pripravi poročilo o opravljenih kontrolnih pregledih, ugotovljenih pomembnih pomanjkljivostih in tveganjih ter predlaganih ukrepih za ugotovljene pomanjkljivosti in tveganja, predlaganih ukrepih in s stališčem o ustreznosti

sprejetih ukrepov in mnenjem, kadar ukrepi niso bili sprejeti. Poročilo posreduje upravi, nadzornemu svetu ter osebi, ki izvaja notranjo revizijo.

Pooblaščenec za skladnost vselej spremlja uvedbo novega produkta, nove tehnologije ali organizacijsko spremembo, pri katerih pripravi ni sodeloval in so spremembe bistvene. Delo pooblaščenca za skladnost poslovanja temelji na oceni tveganja skladnosti, na podlagi katere pripravi letni načrt dela. Pri tem upošteva naravo, obseg in kompleksnost poslovanja ter naravo in obseg storitev in poslov, ki jih družba opravlja.

Delo pooblaščenca za skladnost poslovanja zajema tudi spremljanje obvladovanja konfliktov interesov, spremljanje aktivnosti preprečevanja korupcije, nedovoljenih ravnanj, spremljanje tveganja prevar, pritožb vlagateljev, strukture prejemkov in vodenja neodvisnih preiskav.

3.3 Izvedba revizije

Revizor mora uradne trditve, opisane v poglavju 2.2, preveriti z revizijskimi postopki. Revizijske dokaze o uradnih trditvah revizor pridobi s preizkusom notranjih kontrol in revizijskimi postopki preizkušanja podatkov. Opravljeni postopki so opisani v nadaljevanju.

3.3.1 Preveritev delovanja notranjih kontrol

Preizkus kontrol je revizijski postopek za preizkušanje učinkovitosti kontrole, ki jo uporablja stranka, da prepreči ali odkrije pomembno napačne navedbe. Glede na rezultate tega preizkusa se revizorji lahko odločijo, da se bodo v procesu revizije zanašali na sistem kontrol. Če se revizor na kontrole ne more zanašati, mora v večjem obsegu izvesti postopke preizkušanja podatkov (AccountingTools, Inc., 2022b).

Preizkus kontrol se izvede ne glede na znesek transakcije, saj je cilj preveriti, ali kontrola deluje ne glede na to, ali gre za pomembne ali nepomembne vrednosti transakcij.

Metode preverjanja delovanja notranjih kontrol (Izbrana revizijska družba, 2021):

- metoda opazovanja: revizor v tem primeru opazuje, kako zaposleni pri stranki izvaja določeno kontrolo, in ugotavlja, ali posamezen kontrolni postopek deluje ali ne;
- vnovično opravljanje kontrolnih postopkov: neodvisno izvajanje postopkov ali kontrol, ki so bile prvotno izvedene v družbi, vendar o tem ni nekih sledi, ki bi kazale na to, da so bile kontrole dejansko izvedene;
- pregled dokazov o opravljanju posamezne notranje kontrole: pregled zapisov ali dokumentov v papirni in elektronski obliki, ki dokazujejo, da so bili izvedeni postopki notranjega nadzora;
- poizvedba pri ustreznem osebju v družbi: poizvedovanje pri usposobljenih osebah o delovanju notranjih kontrol.

Revizor z izvajanjem postopkov ocenjevanja tveganj spozna okolje kontroliranja, ki je ustrezno za pripravo računovodskih izkazov, tako da razume niz kontrol, postopkov in ustrojev, ki obravnavajo: kako se izvajajo nadzorne odgovornosti posloводства, kot sta kultura organizacije in zavezanost posloводства neoporečnosti in etičnim vrednotam; neodvisnost in nadzor pristojnih za upravljanje, ločena od posloводства; dodelitev pooblastil in odgovornosti v organizaciji; kako organizacija pritegne, razvija in zadrži usposobljene posameznike/veščake; kako so posamezniki odgovorni organizaciji za doseganje ciljev sistema notranjega kontroliranja (Slovenski inštitut za revizijo, 2019, str. 10).

Revizor z izvajanjem postopkov ocenjevanja tveganj spozna postopek spremljanja sistema notranjega kontroliranja v organizaciji, pomemben za pripravo računovodskih izkazov, tako da (Slovenski inštitut za revizijo, 2019, str. 11):

- razume tiste vidike postopka organizacije, ki obravnavajo: stalna in posamična ovrednotenja spremljanja uspešnosti kontrol in prepoznavanje ter odpravljanje prepoznanih pomanjkljivosti kontrol; notranje revidiranje v organizaciji, če obstaja, vključno z njeno vrsto, odgovornostmi in dejavnostmi;
- razume vir informacij, ki se uporabijo v postopku spremljanja sistema notranjega kontroliranja v organizaciji, in podlago, na kateri posloводство prouči, ali so informacije zadostno zanesljive za določen namen.

Akt o poslovanju DZU ureja pravila varnega in skrbnega poslovanja DZU, ki jih mora izpolnjevati DZU v zvezi z opravljanjem storitev upravljanja investicijskih skladov. Akt ureja zlasti: kadrovske in organizacijske pogoje, organe družbe, delovne procese, evidence in način vodenja le-teh, sistem notranjih kontrol in poročanje.

DZU skrbi, da strokovna usposobljenost in izkušnje zaposlenih ustrezajo njihovim pristojnostim, odgovornostim ter zahtevnostim nalog, ki jih opravljajo.

Uprava in nadzorni svet preko raznih poročil, ki se pripravljajo na mesečnem, kvartalnem in letnem nivoju spremlja poslovanje organizacije. Odgovornosti in pristojnosti uprave in nadzornega sveta so opredeljene v poslovnikih o delu in aktu o ustanovitvi.

23. člen Sklepa o poslovanju družbe za upravljanje navaja, da mora DZU vzpostaviti službo notranje revizije, ki je funkcionalno in organizacijsko ločena od drugih organizacijskih enot in je neposredno podrejena upravi. Izbrana DZU ima funkcijo notranje revizije, preneseno na zunanjega izvajalca. Tako uprava kot nadzorni svet obravnavata priporočila notranje revizije.

Revizijska skupina je pregledala interne pravilnike, ki se nanašajo na delovanje sistema notranjih kontrol. Prav tako so člani skupine opravili sestanke z odgovornimi osebami za posamezne procese. V okviru spoznavanja procesov se je seznanila z aktivnostmi, ki so povezane s poslovanjem skladov, in identificirala vzpostavljene kontrole. V samem popisu

procesov je revizijska skupina opredelila »kaj gre lahko narobe« (angl. what could go wrong):

- dnevno vrednotenje skladov je napačno,
- izračun VEP je napačen,
- prenos iz programa vrednotenja v glavno knjigo je napačen,
- napačno evidentiranje vplačil in izplačil v sistemu,
- napačno knjiženje vplačil,
- potrditev plačilnih nalogov je narejena s strani nepooblaščenih oseb,
- napačen preračun konverzije,
- napaka pri izračunu VEP.

Ko je revizijska skupina opredelila, »kaj gre lahko narobe«, je identificirala kontrole v procesu, ki preprečujejo pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih. Te kontrole so opisali in jih kasneje tudi preizkušali. Revizor informacijskih sistemov pomaga preveriti tudi avtomatske kontrole v procesu. V nadaljevanju so opisane kontrole, ki jih je revizijska skupina v okviru popisa procesov identificirala.

Kontrola 1: avtomatski izračun vrednotenja

Vrednotenje se izračuna avtomatsko na podlagi vhodnih podatkov. Vrednotenje se opravi s pritiskom na gumb »pregled vrednosti v portfelju« v programu. Samo vrednotenje še enkrat preverijo v računovodstvu za posamezen sklad. Gre za ročno kontrolo z avtomatsko komponento. Ker gre za avtomatsko vrednotenje, je le-to preveril revizor informacijskih sistemov. Ugotovil je, da celoten izračun poteka povsem avtomatizirano na podlagi vhodnih podatkov. Revizor informacijskih sistemov je v programu poskusil spreminjati polja pred izvedbo izračuna in odkril, da razen datuma in izbora sklada spremembe niso možne. Revizijska skupina je ugotovila, da kontrola deluje. S kontrolo skupina pokriva uradno trditev točnosti na bilančni postavki finančne naložbe in obveznosti do imetnikov investicijskih kuponov.

Kontrola 2: avtomatski izračun VEP

Vrednost enote premoženja se izračuna avtomatsko po vrednotenju. Kontrolo pravilnosti izračuna VEP naredi še skrbnik, ki skladu pošlje potrditev o pravilnosti izračuna. Avtomatski izračun VEP je tako kot kontrolo 1 preizkušal revizor informacijskih sistemov. Kontrolo pravilnosti izračunanega VEP s strani skrbniške banke pa so preizkušali drugi člani revizijske skupine. Kontrola se izvaja dnevno in velikost vzorca je revizor določil v skladu z metodologijo, ki jo uporablja revizijska hiša. Za izračunan vzorec je revizijska skupina pridobila potrditve izračunanega VEP s strani skrbniške banke. Vzorec so izbrali s funkcijo random v programu IDEA. Ugotovili so, da kontrola deluje. S kontrolo revizijska skupina pokriva uradno trditev popolnosti in točnosti na bilančni postavki obveznosti do imetnikov investicijskih kuponov.

Kontrola 3: avtomatski prenos iz programa za vrednotenje v glavno knjigo

Vzpostavljena je kontrola, ki odkriva napake pri prenosu podatkov v glavno knjigo. Prenos iz modula vrednotenja v glavno knjigo je avtomatski. Prenos je omogočen šele, ko je modul vrednotenja zaključen. Obdelava se začne, ko jo sprožijo v računovodstvu. Ker gre za avtomatski prenos, je povezavo modulov vrednotenja in glavne knjige preveril revizor informacijskih sistemov. Če se posamezna postavka ne prenese v glavno knjigo, zaposlenim v DZU to javi program. Sam prenos je avtomatiziran in uporabnik ne more posegati oziroma spreminjati vrednosti prenosa. Ne glede na to pa imajo vzpostavljeno še dodatno kontrolo usklajenosti zneskov med modulom vrednotenja in glavno knjigo, ki jo opravijo zaposleni v računovodstvu in je tudi beležena. Kontrola se opravi tako, da se v programu začne funkcijo »test«. Če pride do razlik, se dan ne more zaključiti, dokler se razlike ne uskladijo. S funkcijo random v programu IDEA je revizor za naključno izbrane datume in sklade preveril izvajanje kontrole. Ugotovil je, da kontrola deluje. S kontrolo revizor pokriva uradno trditev točnosti na bilančni postavki finančne naložbe in uradni trditvi popolnosti in točnosti na bilančni postavki obveznosti do imetnikov investicijskih kuponov.

Kontrola 4: kontrola pravilnosti evidentiranja vplačil in izplačil

Pri samih vplačilih v sklad obstaja tveganje, da so vplačila napačno evidentirana. To ima posledico tudi nepravilno izračunan in objavljen VEP ter tveganje napačnega stanja investicijskih kuponov.

Vnos novega vlagatelja zaposleni opravijo v programu Websales na vstopnem mestu. Potem sledi ustvarjanje pristopne izjave. Ko vlagatelj podpiše pristopno izjavo, jo iz vpisnega mesta posredujejo v službo evidence vlagateljev, kjer preverijo vnesene podatke v Websales in podatke na podpisani pristopni izjavi. Če je pristopna izjava pravilno izpolnjena, jo zaposleni vnese v aplikacijo MD. Drugi zaposleni v aplikaciji MD preveri skladnost podatkov v aplikaciji s pristopno izjavo in jo potrdi. Sistem ne omogoča, da bi ista oseba vnese in potrdila pristopno izjavo. Pri eni od zaposlenih je revizor poskusil, da bi ta vnese in potrdila pristopno izjavo, vendar ji je program potrditev blokiral – izpiše se »imate dovoljenja za potrditev dokumentov«.

Vlagatelj se že pri pristopni izjavi odloči ali za enkratno vplačilo ali za mesečna vplačila. Vplačilo se izvede na transakcijski račun sklada z ustrezno sklicno številko, ki jo vlagatelj pridobi ob podpisu pristopne izjave. Naslednji dan iz spletne banke izvozijo vsa vplačila v program sklada. Če obstajajo plačila, ki se niso sama poknjžila (napačen sklic), jih posredujejo v oddelek prodaje za rešitev reklamacije. Če reklamacija ni rešena do konverzije, morajo vplačilo vrniti na račun, s katerega je bilo nakazilo izvedeno. Sledi konverzija vplačila in posredovanje obračuna vplačila vlagatelju.

Tako kot pri vplačilih je tudi pri izplačilih prisotno tveganje, da so izplačila evidentirana napačno. Od vlagatelja pridobijo zahtevo za izplačilo in zaposleni preveri, ali je zahteva pravilno izpolnjena. Če je pravilno izpolnjena, jo vnese v aplikacijo Websales. Drugi

zaposleni v aplikaciji Websales preveri skladnost podatkov z zahtevo za izplačilo in zahtevo odobri. Aplikacija ne dopušča, da bi ista oseba vnesla in potrdila zahtevo za izplačilo. Sledi konverzija izplačil. Sam izračun konverzije je avtomatski v programu. Več o sami konverziji je zapisano pri kontroli 7. Po konverziji izplačil se generira plačilne naloge in se jih uvozi v spletno banko. Plačilne naloge podpiše tudi skrbnik. Nato se jih posreduje v plačilni promet in izplačilo na transakcijski račun vlagatelja. Na koncu vlagatelju pošljejo še obračun izplačila.

Pri preizkusu kontrol evidentiranja vplačil in izplačil je revizijska skupina ugotovila, da kontrole delujejo. Za preizkušanje kontrol je pridobila seznam vseh vplačil in izplačil v revidiranem letu. S pomočjo programa IDEA in funkcije random je naključno izbrala vplačila in izplačila, za katera je preverila, ali kontrole delujejo. S kontrolo revizor pokriva uradni trditvi popolnosti in točnosti na bilančni postavki obveznosti do imetnikov investicijskih kuponov.

Kontrola 5: avtomatska kontrola knjiženja vplačil

Ker gre za avtomatsko kontrolo, jo je preveril revizor informacijskih sistemov. Knjiženje poteka avtomatsko na podlagi izvoza iz spletne banke v informacijski program sklada. Knjiženje poteka na podlagi sklica, saj se vplačila uparijo s podatki iz sistema na podlagi podatka o sklicu. Uparjanje sklicev izvaja programska rešitev sklada avtomatsko po ključu šifre pristopne izjave. Ob neustreznih sklicih se vrstica vplačila obarva rdeče. V računovodstvu potem dnevno ob uvozu preverjajo vplačila preko šifre pristopnih izjav in jih v primeru napak popravijo. Revizor informacijskih sistemov je pridobil razvid revizijskih sledi za revidirano leto in identificiral najpogostejše vzroke za ročne spremembe in kdo je te spremembe opravil. Pri pregledu revizor posebnosti ni odkril. S kontrolo revizor pokriva uradni trditvi popolnosti in točnosti na bilančni postavki obveznosti do imetnikov investicijskih kuponov.

Kontrola 6: kontrola omejitev dostopa potrjevanja plačilnih nalogov

Sistemske je določeno, da zaposleni v računovodstvu (razen vodja računovodstva) ne morejo potrditi plačilnih nalogov. Poleg vodje računovodstva plačilni nalog odobri še skrbnik. V okviru te kontrole je revizijska skupina pridobila posnetke zaslona, kjer je videla, da preostali zaposleni v računovodstvu ne morejo potrditi naloga – okence »Podpiši« je obarvano sivo in ga ni mogoče izbrati.

Kontrola 7: avtomatski izračun konverzije

Ker gre za avtomatsko kontrolo, jo je preveril revizor informacijskih sistemov. Izračun konverzije je avtomatski v programu sklada. Izvede se s klikom na gumb. Revizor informacijskih sistemov je preveril možnosti ročnih sprememb in ugotovil, da te niso mogoče. Prav tako je preveril seznam uporabnikov, ki imajo dostop do programa. Program po vsaki obdelavi potrdi obdelavo vsakega zahtevka. Če pride do napake, jo program javi.

Kontrola 8: potrditev pravilnosti VEP

Ko so uvoženi tečaji, posli (nakupi in prodaje finančnih naložb), prenesena vplačila in izplačila vlagateljev ter poknjžene prejete fakture, se sproži avtomatska obdelava izračuna vrednosti sklada. S pomočjo revizorja informacijskih sistemov je revizijska skupina ugotovila, da celoten izračun poteka povsem avtomatizirano na podlagi vhodnih podatkov. Ko je VEP izračunan za posamezen podsklad, se ga posreduje preko skrbniškega portala skrbniku. Če je skrbnik izračunal enak VEP, ga potrdi na skrbniškem portalu. Ob potrditvi skrbnika se na portalu zapišeta datum in ura potrditve. Postopek kontrole in potrditve med skrbnikom in skladom poteka vsakodnevno. Po metodologiji revizijske hiše je revizijska skupina določila velikost vzorca in upoštevala, da gre za dnevno kontrolo. Na naključnem vzorcu datumov, ki jih je skupina izbrala s pomočjo funkcije random v programu IDEA, je preverila, ali so bili VEP-i res potrjeni. Pri pregledu je ugotovila, da so kontrole ustrezno zasnovane in delujejo. S kontrolo revizor pokriva uradni trditvi popolnosti in točnosti na bilančni postavki obveznosti do imetnikov investicijskih kuponov.

3.3.2 Revizijski postopki preizkušanja podatkov

Postopki preizkušanja podatkov so preizkusi, opravljeni za pridobitev revizijskih dokazov za odkrivanje pomembno napačnih navedb v računovodskih izkazih. Postopki preizkušanja podatkov so odgovori na revizorjevo oceno pomembno napačne navedbe. Višje kot je ocenjeno tveganje, večja je verjetnost, da se bo obseg vsebinskih postopkov povečal. Ne glede na ocenjeno tveganje mora revizor načrtovati in izvesti postopke preizkušanja podatkov za vsako pomembno postavko v računovodskih izkazih. Pri preizkusu podatkov revizor neposredno preizkuša podatke o posameznih poslih, saldih na kontih in razkritjih (Hayes, Dassen, Schilder & Wallage, 2005, str. 364). Revizor se lahko odloči, da bo pregledal samo po znesku najvišje posle ali pa vzorec izbere na statistični način, ki bo ustrezno predstavljal preizkušeno populacijo. Podatke o ustreznosti revizor lahko pridobi na več načinov, kot so ponovni preračun stanja na kontu, pridobitev neodvisnih zunanjih potrditev, preveritev knjižb in dokumentov.

V nadaljevanju so opisani postopki preizkušanja podatkov pri posamezni postavki računovodskih izkazov, za katere je revizijska skupina ocenila, da so pomembne. Pri preizkusu podatkov v okviru revizije sklada revizijska skupina nepravilnosti ni ugotovila.

3.3.2.1 Postavka denarnih sredstev in depozitov pri bankah

Denarna sredstva zajemajo sredstva na posebnem denarnem računu izbranega podsklada v domači in tuji valuti. Poleg tega zajemajo tudi dodatna likvidna sredstva, ki služijo za zagotavljanje likvidnosti v primeru večjih izplačil iz izbranega podsklada. Denarna sredstva v tujih valutah se dnevno vrednotijo po referenčnem tečaju Evropske centralne banke (v nadaljevanju ECB).

Depoziti pri bankah zajemajo depozite pri domačih in tujih bankah, za katere se dnevno obračunavajo pripadajoče obresti, skladno s pogodbenimi določili. Dani depoziti vključujejo kratkoročno vezana sredstva pri bankah v državi in tujini z rokom dospelosti do 12 mesecev.

Pri revidiranju denarnih sredstev in depozitov je cilj pridobiti zadostne revizijske dokaze o obstoju, točnosti, popolnosti in vrednotenju sredstev. Za preveritev obstoja sredstev je revizor od izbrane DZU pridobil seznam odprtih posebnih denarnih računov izbranega sklada pri poslovnih bankah. Bankam, s katerimi sodelujejo, je revizor posredoval obrazec izpis odprtih postavk (v nadaljevanju IOP) z namenom pridobitve neodvisne potrditve stanja na računih. Vrednosti na prejetih obrazcih IOP je revizor potem primerjal z vrednostmi v glavni knjigi. Stanja so usklajena in revizor nepravilnosti ni ugotovil.

Od bank je revizor pridobil tudi IOP za potrditev depozitov. Tako je preveril, ali depoziti obstajajo, se nanašajo na točno določen sklad in ali so v glavni knjigi knjiženi v ustreznem znesku. Poleg prejetih IOP revizor od izbranega sklada pridobi tudi sklenjene depozitne pogodbe.

Preveritev točnosti kot enega izmed revizijskih ciljev revizor opravi za račune v tujih valutah. Na zadnji dan v poslovnem letu ter na datume, ki jih izbere kot naključne, pridobi referenčne tečaje ECB. Stanja v tujih valutah nato preračuna po teh tečajih in jih primerja s stanji v glavni knjigi. Revizor je ugotovil, da je izbrani sklad pravilno preračunal sredstva v tuji valuti na vse izbrane datume in nepravilnosti ni ugotovil.

3.3.2.2 Vrednostni papirji in instrumenti denarnega trga, s katerimi se trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev, in investicijski kuponi in delnice investicijskih skladov

Obe postavki predstavljata največji delež na aktivni strani bilance stanja. Ker revizor v okviru revizije za obe postavki izvaja enake postopke, jih bom tudi v tem poglavju opisal.

Finančna naložba se v knjigovodskih razvidih in bilanci stanja pripozna kot finančno sredstvo, če je verjetno, da bodo pritekale gospodarske koristi, povezane z njo, in je mogoče njeno nabavno vrednost zanesljivo izmeriti (SRS 3.8). Finančne naložbe se pri začetnem pripoznanju razvrstijo v (SRS 3.7):

- finančna sredstva, izmerjena p o pošteni vrednosti prek poslovnega izida,
- finančne naložbe v posesti do zapadlosti v plačilo,
- finančne naložbe v posojila ali
- za prodajo razpoložljiva finančna sredstva.

Pri obračunavanju običajnega nakupa finančnega sredstva se v knjigovodskih razvidih in bilanci stanja tako finančno sredstvo pripozna z upoštevanjem bodisi datuma trgovanja bodisi datuma poravnave. Enako velja za obračunavanje običajne prodaje finančnega sredstva (SRS 3.9).

Pripoznano finančno sredstvo, ki je finančna naložba, mora organizacija ob začetnem pripoznanju izmeriti po pošteni vrednosti. Če gre za finančno sredstvo, ki ni razvrščeno med finančna sredstva, izmerjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, je treba začetni pripoznani vrednosti prišteti stroške posla, ki izhajajo neposredno iz nakupa ali izdaje finančnega sredstva (SRS 3.17).

Postavka vrednostni papirji in instrumenti denarnega trga, s katerimi se trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev, zajema naložbe v vrednostne papirje in instrumente denarnega trga, s katerimi se trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev, domačih in tujih izdajateljev. Vrednotijo se po pošteni vrednosti preko poslovnega izida po zaključnem tečaju trga, na katerem je bil vrednostni papir kupljen, razen v primeru skupnih ovrednotenj (Izbrani krovni sklad, 2021).

Postavka investicijski kuponi in delnice investicijskih skladov zajema naložbe v investicijske kupone oziroma delnice investicijskih skladov, s katerimi se ne trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev oziroma s katerimi se lahko trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev (ETF) (Izbrani krovni sklad, 2021).

Vrednostni papirji, s katerimi se ne trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev, se razvrstijo v netržne vrednostne papirje v posesti do zapadlosti ali v vrednostne papirje, razpoložljive za prodajo, njihovo prevrednotenje se opravi v skladu s SRS 3.25.

Vrednostni papirji in instrumenti denarnega trga v tuji valuti se dnevno prevrednotijo po referenčnem tečaju ECB.

V okviru obeh postavk je cilj revizijske skupine pridobiti zadostne revizijske dokaze o obstoju, točnosti, popolnosti in vrednotenju finančnih naložb ter popolnosti in točnosti finančnih prihodkov in finančnih odhodkov iz naslova slabitev naložb.

Popolnost in obstoj na postavkah finančnih naložb revizor preizkusi na način, da od skrbnika pridobi izpis stanja domačih in tujih vrednostnih papirjev v lasti posameznega podsklada. Za naložbe v investicijske kupone drugih investicijskih skladov pridobi potrditve od družb za upravljanje, ki upravljajo te sklade o stanju števila enot premoženja, ki so v lasti podskladov.

Točnost in vrednotenje

Vrednostni papirji in instrumenti denarnega trga, s katerimi se trguje: Za vse tržne vrednostne papirje v portfelju podskladov je revizor pridobil tečajnico na portalu Bloomberg. Vse tečaje v valuti, ki ni evro, revizor preračuna po referenčnem tečaju ECB na dan bilance stanja. Dobljeni tečaj pomnoži s številom delnic v lasti podskladov in rezultat primerja s podatkom o vrednosti premoženja po posameznih vrednostnih papirjih za vsak podsklad. Pri obveznicah tudi preveri tečaje in opravi preverbo pravilnega ovrednotenja.

Investicijski kuponi in delnice investicijskih skladov: Tako kot za obstoj je revizor tudi za točnost in vrednotenje preveril z neodvisno potrditvijo družbe za upravljanje, ki upravlja sklade, v katere imajo podskladi izkazane naložbe.

Netržni vrednostni papirji: Vrednost netržnih papirjev se v skladu s SRS 3.20 izkazuje po nabavni vrednosti. SRS 3.27 pa navaja, da če obstajajo nepristranski dokazi, da je nastala izguba zaradi oslabitve pri finančni naložbi, se ta izguba izmeri kot razlika med knjigovodsko vrednostjo finančnega sredstva in sedanjo vrednostjo pričakovanih prihodnjih denarnih tokov, diskontiranih po trenutni tržni donosnosti za podobna finančna sredstva, in pripozna kot prevrednotovalni finančni odhodek. Preizkus, ali obstajajo pogoji za oslabitev naložbe, se opravi na podlagi modela vrednotenja, ki sta ga sprejela DZU in pooblaščen ocenjevalec vrednosti podjetij. V poslovnem letu, ki ga je revidiral izbrani revizor, je imel podsklad dva netržna vrednostna papirja. Znesek prvega je bil za revizijo nepomemben in ga ni obravnaval. Za drugi vrednostni papir pa je revizor pridobil poročilo o oceni vrednosti delnic. Revizor je preveril, ali je uporabljen model vrednotenja, ki je predviden v pravilniku o računovodstvu in je sprejet s strani DZU in pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij. Preveril je tudi smiselnost uporabe določenega modela vrednotenja (na primer, da se model diskontirane sedanje vrednosti dividend uporablja pri delnicah, katerih izdajatelj izplačuje dividende). Pri pregledu samega poročila o oceni vrednosti delnic je revizor preveril tudi računovodske podatke, ki so bili uporabljeni pri izračunu. Oceno diskontne stopnje, ki je uporabljena pri izračunu, je revizorju pomagal preveriti sodelavec iz poslovnega svetovanja, ki je tudi pooblaščen ocenjevalec podjetij. Revizor nepravilnosti ni ugotovil, slabitve naložb so bile opravljene v skladu z izbrano metodo vrednotenja.

Razkritja

8. člen Sklepa o računovodskih izkazih ter letnem in polletnem poročilu investicijskega sklada navaja, da mora podsklad razkriti izkaz premoženja (struktura naložb). Izkaz premoženja izkazuje čisto vrednost sredstev podsklada in vsebuje pregled naložb v depozite, vrednostne papirje in druge finančne instrumente. V okviru tega člena je revizijska skupina preverila tudi, ali je družba za upravljanje za račun investicijskega sklada sklepala posle nakupa ali prodaje naložb, ki niso razvrščene med finančna sredstva, izmerjena po pošteni vrednosti preko poslovnega izida. Pri vsaki naložbi se opredeli izdajatelj finančnega instrumenta oziroma oznaka finančnega instrumenta oziroma druga ustrezna oznaka naložbe, vrednost naložbe in delež v čisti vrednosti sredstev sklada ter morebiten drugi osnovni podatek o naložbi, potreben za njeno opredelitev (Priloga 1 k Sklepu o računovodskih izkazih ter letnem in polletnem poročilu investicijskega sklada).

V okviru razkritij revizor preveri, ali so v skladu s 162. členom ZISDU-3 razkrite naložbe, ki se nanašajo vrednostne papirje in instrumente denarnega trga, katerih izdajatelj je skrbnik tega investicijskega sklada oziroma z njim povezane osebe ali oseba, povezana z družbo za upravljanje tega investicijskega sklada.

3.3.2.3 Obveznosti do imetnikov investicijskih kuponov

Postavka obveznosti do imetnikov sestoji iz nominalne vrednosti vplačanih enot premoženja, vplačanega presežka enot premoženja, rezerv, nastalih zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti, prenesenega čistega dobička ali prenesene čiste izgube iz prejšnjih obračunskih obdobj in nerazdeljenega dobička ali čiste izgube obravnavanega obračunskega obdobja do dneva izdelave računovodskih izkazov. Nominalna vrednost vplačanih enot premoženja je zmnožek izdanega števila enot premoženja z nominalno vrednostjo enote premoženja. Vplačani presežek enot premoženja pa predstavlja razliko med prodajno ceno in izhodiščno vrednostjo enote premoženja.

Revizijska skupina je izvedla preveritve notranjih kontrol pri procesu vplačil in izplačil enot premoženja, od česar je odvisno pravilno izkazovanje obveznosti do naložbenikov. Ker samo preizkus kontrol ni zadosten postopek, mora revizor vplačila in izplačila preveriti tudi s preizkusom podatkov. Revizijska skupina je pridobila analitiko vplačil in izplačil po posameznih skladih v revidiranem letu in izbrala vzorec. Vzorec je izbrala specifično, in sicer vplačila nad določenim zneskom, preostalo populacijo pa vzorčila s funkcijo monetary unit sampling (v nadaljevanju MUS) v programu IDEA. Za vsako vplačilo v vzorcu je pridobila podpisano pristopno izjavo, obračun vplačila enot premoženja ter potrdilo o prilivu na transakcijski račun. Na obračunu so razvidni znesek vplačila, obračunana vstopna provizija, VEP v evrih, število enot premoženja, pridobljenih z vplačilom, in skupno število enot premoženja, če je imel vlagatelj točke že prej. Če gre za prenos sredstev med podskladi, so postopki vplačil in izplačil enaki, kot veljajo pri novem vplačilu oziroma izstopu iz sklada. Posebnost pri prehodih med skladi je ta, da se vstopne oziroma izstopne provizije ne obračunava.

V skladu z 234. členom ZISDU-3 lahko imetnik enot premoženja od družbe za upravljanje kadar koli zahteva izplačilo odkupne vrednosti investicijskega kupona. Zahtevo za izplačilo lahko vlagatelj odda preko spletne poslovalnice ali osebno na enem od vpisnih mest. Družba za upravljanje na podlagi zahtevka za izplačilo, ki ga prejme do 00.01 (presečna ura) posameznega obračunskega dneva T, pri izračunu odkupne vrednosti investicijskega kupona upošteva VEP po stanju na obračunski dan T. Pri zahtevkih, ki jih družba za upravljanje prejme po 00.01 obračunskega dneva T, pa pri izračunu odkupne vrednosti investicijskega kupona upošteva VEP po stanju na obračunski dan T + 1. Družba za upravljanje izda naloge za izplačila najkasneje v sedmih delovnih dneh po koncu obračunskega dneva, na katerega je prejela pravilno izpolnjen zahtevek za izplačilo.

Tako kot je revizijska skupina preverila vplačila, je preverila tudi izplačila. Za izbran vzorec izplačil je pridobila zahtevke za izplačilo, obračun izplačila in potrdilo o odlivu iz transakcijskega računa podsklada. Vzorec je izbrala specifično, in sicer izplačila nad določenim zneskom, preostalo populacijo pa vzorčila s funkcijo MUS v programu IDEA. Na obračunu za izplačilo je razviden znesek izplačila pred stroški, obračunana izstopna provizija, VEP v evrih in število enot premoženja, ki so bile izplačane.

Z opravljenimi revizijskimi postopki je revizijska skupina ugotovila, da so bila vplačila in izplačila investicijskih kuponov točno in popolno evidentirana.

V okviru preveritve obveznosti do imetnikov investicijskih kuponov revizor opravi tudi preveritev izračuna ČVS in VEP. Na dneve 30. 6., 30. 9. in 31. 12. je revizijska skupina neodvisno preračunala VEP in ČVS na osnovi podatkov o vrednosti naložb sklada (neodvisno vrednotenje portfelja s strani revizijske skupine), podatkov o terjatvah in obveznostih sklada (revizijska skupina je pridobila izpise odprtih postavk) ter podatkov o številu enot premoženja (podatek je revizijska skupina pridobila od izbranega krovnega sklada). Na podlagi izračunov skupina nepravilnosti ni ugotovila. V istem preizkusu je dobljene rezultate primerjala s podatki o ČVS in VEP s strani skrbniške banke. Nepravilnosti ni ugotovila.

3.3.2.4 Prihodki od dividend

Prihodki od dividend predstavljajo vse prihodke iz naslova dividend, ki izvirajo iz finančnih naložb vzajemnega sklada.

S pomočjo programa IDEA je revizijska skupina s funkcijo MUS izbrala vzorec knjižb na kontu 71 (prihodki od dividend). Revizijska stranka je članom skupine posredovala obvestilo o dividendi, na katerem je navedena višina dividende na delnico in število delnic, na osnovi katerih je izbrani podsklad upravičen do izplačila dividend. Revizorji so pridobili tudi potrdilo o prilivu na račun izbranega podsklada. Primerjali so znesek na obvestilu o prejeti dividendi in znesek priliva na račun izbranega podsklada. Nepravilnosti pri pregledu revizijska skupina ni ugotovila.

3.3.2.5 Drugi finančni prihodki in odhodki

Drugi finančni prihodki so pretežno prihodki iz naslova pozitivnih tečajnih razlik, pripoznani v skladu z vrednotenjem finančnih instrumentov. Druge finančne odhodke pa predstavljajo predvsem negativne tečajne razlike. Knjiženje tečajnih razlik poteka avtomatsko, in sicer po bruto principu. Na prihodkih se dnevno evidentirajo pozitivne tečajne razlike in na odhodkih negativne tečajne razlike. Za en vrednostni papir so bile en dan knjižene pozitivne tečajne razlike, in če so bile kasneje ugotovljene negativne tečajne razlike, se le-te ne knjižijo kot zmanjšanje pozitivnih tečajnih razlik, ampak se avtomatsko evidentirajo na negativne tečajne razlike. Kot omenjeno, je knjiženje tečajnih razlik avtomatsko, zato se je revizijska skupina odločila preveriti, ali so na kontih 705 (pozitivne tečajne razlike) in kontih 604 (negativne tečajne razlike) tudi ročne knjižbe. Ugotovila je, da je znesek ročnih knjižb na teh kontih nepomemben, vendar so vseeno pridobili pojasnila, na kaj se nanašajo. Večina knjižb se je nanašala na storno tečajnih razlik iz dividend. Stornira se dividende, pri katerih je bila najava dividend različna od tega, kar je bilo potem dejansko na obvestilu o dividendi. DZU potem stornira vse tečajne razlike, ki so nastale v času od najave dividend do izplačila dividend. Nepravilnosti pri pregledu revizijska skupina ni ugotovila.

3.3.2.6 Iztrženi dobički pri naložbah in iztržene izgube pri naložbah

Iztrženi dobički pri naložbah predstavljajo pozitivne razlike med prodajno ceno prodanih naložb in njihovo nakupno ceno oziroma vrednostjo na zadnji dan preteklega koledarskega leta. Iztržene izgube pri naložbah pa predstavljajo negativne razlike med prodajno ceno prodanih naložb in njihovo nakupno ceno oziroma vrednostjo na zadnji dan preteklega koledarskega leta.

Iztržene dobičke in naložbe revizor preveri v okviru preizkušanja prodaj. Vzorec knjižb je revizijska skupina izbrala s funkcijo MUS v programu IDEA na kontih 72 (iztrženi dobički) in kontih 62 (iztržene izgube). Cilj preizkusa je pridobiti zadostne dokaze, da so prihodki ali odhodki iz naslova iztrženih dobičkov/izgub točni. Za prodani vrednostni papir je revizor preveril, po kakšni vrednosti je bil v portfelju (po nakupni ceni oziroma vrednosti na zadnji dan prejšnjega obračunskega obdobja). Na podlagi pridobljene dokumentacije (prodajna pogodba ali obračun borznoposredniške hiše) je revizor preveril pravilnost prodajne cene vrednostnega papirja in števila prodanih vrednostnih papirjev. S tem se je prepričal, da so bili iztrženi dobički ali izgube upravičeno pripoznani. Potem je izračunal razliko med prodajno in nakupno vrednostjo ter jo pomnožil s številom prodanih vrednostnih papirjev. Če transakcija ni bila izvedena v evrih, je tujo valuto preračunal v evre po referenčnem tečaju ECB. Dobljeni znesek je nato primerjal s knjiženim iztrženim dobičkom oziroma izgubo v glavni knjigi. Nepravilnosti pri pregledu revizor ni ugotovil.

3.3.2.7 Neiztrženi dobički in izgube pri naložbah

Postavka se nanaša na neiztržene dobičke za naložbe, ki se vrednotijo po pošteni vrednosti preko poslovnega izida. Kot neiztržen dobiček se izkazuje povečanje vrednosti naložbe, merjene po pošteni vrednosti preko poslovnega izida. Zmanjšanje vrednosti naložbe, vrednotene po pošteni vrednosti preko poslovnega izida, pa se izkazuje kot neiztržena izguba pri naložbah. Neiztrženi dobički/izgube pri naložbah predstavljajo dobičke ali izgube zaradi sprememb gibanja borznih tečajev. Samo knjiženje poteka avtomatsko in v primeru, ko se v reviziji zanašamo na delovanje notranjega IT-okolja, se za en vrednostni papir preveri njegovo tržno vrednost na borzni tečajnici na izbran datum in nato še na neki drug datum. Razliko med vrednostmi na oba datuma je potrebno pomnožiti s številom izbranega vrednostnega papirja in dobimo dnevni neiztrženi dobiček oziroma izgubo. Prav tako revizor lahko preveri, ali je na kontih 73 (neiztrženi dobički) in kontih 63 (neiztržene izgube) tudi kaj ročnih knjižb, saj jih praviloma ne bi smelo biti. Člani revizijske skupine so ugotovili, da na teh kontih v revidiranem letu ni bilo ročnih knjižb. Nepravilnosti pri pregledu niso ugotovili.

3.3.2.8 Odhodki v zvezi z družbo za upravljanje

Odhodki v zvezi z družbo za upravljanje, ki jih zaračuna družba za upravljanje posameznemu podskladu krovnega sklada, se obračunavajo v skladu s pravili upravljanja

izbranega krovnega sklada. Odhodki se nanašajo na upravljavsko provizijo in skrbniško provizijo. Knjiženje teh dogodkov poteka avtomatsko.

Upravljavska provizija se izračunava dnevno. Osnova za izračun so sredstva v upravljanju, ki se prav tako izračunavajo vsak dan. Na vse tri datume (30. 6., 30. 9., in 31. 12.) je revizor opravil neodvisni izračun upravljavske in skrbniške provizije. Za osnovo je vzel povprečno vrednost sredstev v upravljanju (upoštevana ČVS pred konverzijo, ki je enaka številu enot premoženja * VEP), ki jo je množil z % upravljavske provizije. Podatek o % upravljavske provizije je jemal iz prospekta sklada. Ocena revizorja je bila zelo natančna in do odstopanj praktično ni prišlo.

Pregled drugih postavk v bilanci stanja in izkazu poslovnega izida:

- Terjatve. Revizor je pridobil odprte postavke na dan bilance stanja in preverili kasnejša plačila (nanašajo se na terjatve za dividende in terjatve za prodane vrednostne papirje).
- Poslovne obveznosti. Zajemajo obveznosti do družbe za upravljanje iz naslova upravljavske in skrbniške provizije. Na dan 31. 12. so člani revizijske skupine preverili usklajenost obveznosti na izbranem podskladu s stanjem terjatev na DZU za provizijo za upravljanje. Obstoj obveznosti za skrbniško provizijo na dan 31. 12. so preverili na način, da so pridobili neodvisno potrditev banke skrbnice.
- Pasivne časovne razmejitve. Večino predstavljajo stroški upravljanja in skrbniške storitve za december ter stroški revizije. Preverili so jih v povezavi z izkazanimi stroški.
- Prihodki od obresti. Nanašajo se na obresti od depozitov in zapadlih kuponov obveznic. Za večje knjižbe so pridobili potrdilo o prilivu na transakcijski račun izbranega podsklada.
- Odhodki v zvezi z revidiranjem. Višino stroškov so preverili z zneskom v pogodbi.

Nepravilnosti pri pregledu člani revizijske skupine niso ugotovili.

3.4 Pregled razkritij v letnem poročilu izbranega krovnega sklada

Letno poročilo krovnega sklada mora vsebovati razkritja, ki so predpisana v Sklepu o računovodskih izkazih ter letnem in polletnem poročilu investicijskega sklada. Ko je stranka revizijski skupini poslala prvo verzijo letnega poročila, so člani skupine preverili, ali so v njem vsa obvezna razkritja.

Sklep o računovodskih izkazih ter letnem in polletnem poročilu investicijskega sklada v 7. členu določa:

- računovodski izkazi investicijskega sklada morajo vsebovati informacije o premoženju in njegovih spremembah, obveznostih, poslovnem izidu in razdelitvi dobička oziroma drugih izplačil imetnikom enot investicijskega sklada za obravnavano obdobje ter premoženju na koncu tega obdobja;

- letne računovodske izkaze investicijskega sklada sestavljajo bilanca stanja, izkaz poslovnega izida, izkaz denarnih tokov, izkaz gibanja vrednosti enot investicijskega sklada v obtoku oziroma izkaz gibanja kapitala investicijske družbe in priloga s pojasnili k računovodskim izkazom.

Priloga s pojasnili k računovodskim izkazom mora skladno z 8. členom Sklepa o računovodskih izkazih ter letnem in polletnem poročilu investicijskega sklada vsebovati:

- opis uporabljenih temeljnih računovodskih usmeritev;
- pojasnila posameznih rešitev in vrednotenj finančnih instrumentov;
- razkritje tveganj, ki jim je bil izpostavljen investicijski sklad pri svojem poslovanju, in opis njihovega obvladovanja;
- pojasnila o uporabljenih tehnikah upravljanja sredstev investicijskega sklada;
- pojasnila in razkritja posameznih vrst stroškov investicijskega sklada, kot so opredeljeni v 247. in 248. členu oziroma 371. in 374. členu ZISDU-3;
- razkritje najvišjega doseženega skupnega odstotka provizije za upravljanje sklada in provizije za upravljanje ciljnega sklada v primeru vzajemnega sklada, ki je imel pomemben delež sredstev v enotah drugih investicijskih skladov;
- tabelo s podatki o čisti vrednosti sredstev, vrednosti enote investicijskega sklada in celotnih stroških poslovanja (CSP) na zadnji obračunski dan poslovnega leta za zadnja tri poslovna leta za vsak razred investicijskih kuponov posebej;
- izkaz premoženja (strukturo naložb);
- če je družba za upravljanje za račun investicijskega sklada sklepala posle nakupa ali prodaje naložb, ki niso razvrščene med finančna sredstva, izmerjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, razkritje vrednosti teh poslov in stroškov, neposredno povezanih z njimi;
- če ima investicijski sklad naložbe iz 162. člena ZISDU-3, razkritje odstotka sredstev investicijskega sklada, vloženih skupaj v depozite, instrumente denarnega trga in druge vrednostne papirje, katerih izdajatelj je skrbnik tega investicijskega sklada ali oseba, povezana z družbo za upravljanje tega podsklada;
- če je bila sprejeta odločitev v zvezi z upravljanjem storitev in poslov, ki omogočajo nastanek škodljivih nasprotij interesov, kot to določa sklep, ki ureja poslovanje družbe za upravljanje, pojasnilo, da je bila sprejeta takšna odločitev, in navedba razlogov za njen sprejem;
- če je investicijska družba sklepala posle z lastnimi delnicami, razkritje teh poslov;
- podatke o prejemkih iz drugega odstavka 205. člena ZISDU-3.

V skladu z 12. členom Sklepa o računovodskih izkazih ter letnem in polletnem poročilu investicijskega sklada mora letno poročilo krovnega sklada sestavljati zbirna bilanca stanja in izkaz poslovnega izida ter računovodski izkazi za vsak podsklad posebej. Letno poročilo krovnega sklada mora vsebovati tudi poslovna poročila posameznih podskladov, ki se lahko nahajajo v posebnem delu letnega poročila ločeno za vsak posamezni podsklad ali pa v skupnem delu letnega poročila krovnega sklada.

3.5 Izdaja revizorjevega poročila in dogovorjeni postopki pri reviziji izbranega krovnega sklada in izbranega podsklada

Ko revizor zaključi z vsemi revizijskimi postopki in pregleda letno poročilo, pripravi revizorjevo poročilo o računovodskih izkazih in poročilo o izpolnjevanju pravil, določenih v ZISDU-3. Poročilo o izpolnjevanju pravil je pripravljeno na podlagi spoštovanja pravil, ki jih določa ZISDU-3, in vsebuje: poročilo o naložbah investicijskega sklada; poročilo o vrednosti enote premoženja odprtega investicijskega sklada; poročilo o upravljanju tveganj; poročilo o poslih s skrbnikom oziroma z njim povezanimi osebami; poročilo o pravilnosti in popolnosti obvestil in poročil (4. člen Sklepa o revizijskem pregledu letnega poročila investicijskega sklada).

Za namen pregledovanja in oblikovanje prej omenjenih poročil revizor naključno izbere najmanj dva obračunska dneva investicijskega sklada znotraj dveh različnih koledarskih mesecev v poslovnem letu in 31. 12., razen za poročanje o vrednosti enote premoženja odprtega investicijskega sklada, ki jo pregleda in o njej poroča na zadnji obračunski dan poslovnega leta.

Če je vzajemni sklad oblikovan kot krovni sklad, revizor revidira in pregleda zbirno bilanco stanja in izkaz poslovnega izida krovnega sklada in računovodske izkaze podskladov krovnega sklada ter pripravi eno revizorjevo poročilo za krovni sklad skupaj s podskladi (3. člen Sklepa o revizijskem pregledu letnega poročila investicijskega sklada).

Poročilo o naložbah investicijskega sklada

6. člen Sklepa o revizijskem pregledu letnega poročila investicijskega sklada navaja, da poročilo o naložbah investicijskega sklada vključuje revizorjevo ugotovitev o tem, ali so na podlagi opravljenih preveritev naložbe investicijskega sklada usklajene z določbami ZISDU-3, sklepom, ki ureja naložbe investicijskega sklada, in pravili upravljanja oziroma statutom investicijskega sklada.

Ugotovitve revizijske skupine:

- Pridobila je veljaven prospekt izbranega krovnega sklada z vključenimi pravili upravljanja. Dokument je bil veljaven na vse tri izbrane datume.
- Člani revizijske skupine so ugotovili, da je ATVP za ta prospekt izdala dovoljenje za javno objavo tega dokumenta.
- Preverila je, ali so v prospektu navedene dopustne naložbe in izpostavljenosti izbranega krovnega sklada in podskladov ter naložbene politike podskladov usklajene z ZISDU-3 in Sklepom o naložbah investicijskega sklada. Odstopanj ni ugotovila. Usklajenost so člani skupine preverjali z naslednjimi členi v ZISDU-3: 183.–184. (sredstva investicijskega sklada in razmerja med njimi, prepoved pomembnega vpliva na upravljanje izdajatelja); 237.–244. (vrste dopustnih naložb in drugih sredstev).

- Na vse tri izbrane datume so člani skupine za vse podsklade preverili, ali je struktura naložb ustrezna glede na prospekt in omejitve v ZISDU-3. Nepravilnosti niso ugotovili.
- Revizijska skupina je preverila tudi določbe 162. člena ZISDU-3. Pridobila je seznam vseh prodaj in nakupov vrednostnih papirjev z navedbo kupca/prodajalca. Preverila je, ali je med kupci/prodajalci kakšna povezana oseba ali skrbniška banka. Člani skupine so ugotovili, da ni bilo poslov nakupa/prodaje vrednostnih papirjev s povezanimi osebami ali skrbniško banko.

Pri izračunu izpostavljenosti investicijskega sklada do posamezne vrste naložb, do posamezne osebe, do oseb, vključenih v skupino, in do posebnih kategorij oseb ter za namene izračuna izpostavljenosti glede na druge omejitve, kot jih določa ZISDU-3 in na njegovi podlagi izdani splošni akti oziroma kot izhajajo iz naložbenih pravil investicijskega sklada, določenih v prospektu, pravilih upravljanja oziroma statutu investicijskega sklada, se pojem sredstva investicijskega sklada nanaša na čisto vrednost sredstev investicijskega sklada (Sklep o naložbah investicijskega sklada, 31. člen).

Poročilo o vrednosti enote premoženja odprtega investicijskega sklada

Poročilo o vrednosti enote premoženja odprtega investicijskega sklada vključuje revizorjevo ugotovitev o tem, ali je na podlagi opravljenih preveritev vrednost enote premoženja odprtega investicijskega sklada izračunana v skladu s predpisi in na podlagi podatkov iz računovodskih izkazov odprtega investicijskega sklada (7. člen Sklepa o revizijskem pregledu letnega poročila investicijskega sklada).

Revizijska skupina je za vse podsklade na tri izbrane datume preračunala VEP. Preračun je opravila po formuli, določeni v 7. točki 4. člena Sklepa o izračunu čiste vrednosti sredstev in vrednosti enote premoženja vzajemnega sklada. Na vse tri datume je tudi preverila, ali je izračun VEP, ki je bil opravljen s strani izbrane DZU, tudi potrjen s strani skrbniške banke. Revizijska skupina je ugotovila, da se njihov preračun sklada z VEP s strani DZU.

Poročilo o upravljanju tveganj

Na podlagi opravljenih preveritev poročilo o izpolnjevanju pravil o upravljanju tveganj vključuje revizorjevo ugotovitev o tem (8. člen Sklepa o revizijskem pregledu letnega poročila investicijskega sklada):

1. ali je za investicijski sklad pripravljen, dokumentiran in sprejet načrt upravljanja tveganja;
2. ali družba za upravljanje izvaja načrt upravljanja tveganja investicijskega sklada, in sicer:
  - ali izvaja dokumentirane postopke za ugotavljanje tveganj, ki jim je ali bi jim lahko bil izpostavljen investicijski sklad;
  - ali izvaja dokumentirane postopke za merjenje oziroma ocenjevanje tveganj;

- ali izvajajo dokumentirane ukrepe za sprejemanje, zmanjševanje, razpršitev, prenos in izognitev tveganjem, ki jih je družba za upravljanje ugotovila in izmerila oziroma ocenila;
- ali izračunava skupno izpostavljenost investicijskega sklada v zvezi z izvedenimi finančnimi instrumenti, če so sredstva investicijskega sklada naložena v izvedene finančne instrumente oziroma finančne instrumente z vgrajenimi izvedenimi finančnimi instrumenti.

Ugotovitve revizijske skupine (si sledijo v enakem vrstnem redu, kot zgoraj zapisan 8. člen Sklepa o revizijskem pregledu letnega poročila investicijskega sklada):

- Revizijska skupina je pridobila načrt upravljanja tveganj investicijskih skladov. Z njim se ureja upravljanje tveganj vseh sredstev oziroma naložb investicijskih skladov v upravljanju izbrane DZU.
- Na podlagi sprejetega pravilnika o obvladovanju tveganj in notranjih kontrolah v skladih in načrta upravljanja tveganj podskladov so določeni postopki za dokumentiranje ugotovljenih tveganj, ki jim je izpostavljen investicijski sklad.
- Skladno z 8. členom Sklepa o upravljanju tveganj investicijskega sklada je revizijska skupina preverila, da se dnevno izračunava skupna izpostavljenost sklada z metodo VaR.
- DZU izvaja dokumentirane ukrepe za sprejemanje, zmanjševanje in izognitev tveganjem v skladu s sprejetim pravilnikom o obvladovanju tveganj in notranjih kontrolah v skladih ter načrtom upravljanja tveganj. Tedensko se poroča tudi ugotovitve na seji uprave.
- Nimajo naložb v izvedene finančne instrumente.

Poročilo o poslih s skrbnikom oziroma z njim povezanimi osebami

Poročilo o poslih s skrbnikom oziroma z njimi povezanimi osebami vključuje revizorjevo ugotovitev o tem, ali na podlagi opravljenih preveritev posli iz 162. člena ZISDU-3 izpolnjujejo pogoje iz od 2. do 4. odstavka 162. člena ZISDU-3 in o tem, ali sta skrbnik investicijskega sklada in družba za upravljanje pri teh poslih oziroma naložbah ravnala v najboljšem interesu vlagateljev v investicijski sklad.

Ugotovitve revizijske skupine: V revidiranem letu je bil samo pri enem podskladu sklenjen depozit pri skrbniški banki. Posle je revizijska skupina preverila že v okviru pregleda depozitov. Preverila je, da je bila sklenjena obrestna mera v skladu s sklepom o obrestnih merah za posamezne vrste depozitov pri banki skrbnici in da ni odstopala od obrestnih mer drugih bank na trgu. V letnem poročilu izbranega krovnega sklada je razkrit odstotek sredstev podsklada, vložen skupaj v depozite in finančne instrumente, katerih izdajatelj je banka skrbnica. Ker je bil depozit sklenjen pod tržnimi pogoji, člani skupine ocenjujejo, da gre za dovoljene posle v skladu s 162. členom ZISDU-3. Revizijska skupina ni ugotovila znakov, ki bi nakazovali, da izbrana DZU in banka skrbnica pri teh poslih oziroma naložbah ne bi ravnala v najboljšem interesu vlagateljev.

Poročilo o pravilnosti in popolnosti obvestil in poročil

Poročilo o pravilnosti in popolnosti obvestil in poročil ATVP vključuje revizorjevo ugotovitev o tem, ali na podlagi opravljenih preveritev, obvestila in poročila, sestavljena za investicijski sklad, odražajo stanje, ki je razvidno iz revidiranih računovodskih izkazov. Poročilo vključuje tudi revizorjevo ugotovitev o tem, ali so na podlagi opravljenih preveritev javne objave pravilne in popolne ter skladne s stanjem v računovodskih izkazih (Sklep o revizijskem pregledu letnega poročila investicijskega sklada, 10. člen). DZU je revizijski skupini posredovala seznam vseh poročil, ki jih je posredovala na ATVP. Za dogodke, o katerih je revizijska skupina izvedela iz prebiranja zapisnikov organov in razgovorov z zaposlenimi, je preverila, ali je te dogodke DZU tudi ustrezno poročala.

Izdaja revizijskega poročila

Revizijski postopek se konča z izdajo revizijskega poročila. Pred samo izdajo revizijskega poročila revizor opravi naslednje postopke:

- Pregled kasnejših dogodkov. Cilj pregleda kasnejših dogodkov je pridobiti zadostne in ustrezne revizijske dokaze o tem, ali so dogodki, ki so se zgodili med datumom računovodskih izkazov in datumom revizorjevega poročila in ki zahtevajo prilagoditev računovodskih izkazov ali razkritje v njih, ustrezno prikazani v teh računovodskih izkazih v skladu s primernim okvirom računovodskega poročanja (Slovenski inštitut za revizijo, 2009e, str. 5). Za potrebe tega pregleda je stranka izpolnila interni vprašalnik revizijske družbe, vezan na dogodke po datumu računovodskih izkazov. Poleg dobljenega vprašalnika je revizor opravil še razgovor s poslovodstvom in računovodstvom DZU, pregledal gibanje VEP od dneva bilance stanja do datuma izdaje revizijskega poročila, pregledal bruto bilance vseh podskladov do dneva izdaje revizijskega poročila, prebral zapisnike uprave in nadzornega sveta ter pregledal korespondenco z ATVP.
- Preveritev predpostavke o delujočem podjetju. Cilj preveritve predpostavke o delujočem podjetju je pridobiti zadostne in ustrezne revizijske dokaze glede ustreznosti poslovske uporabe predpostavke o delujočem podjetju pri pripravi računovodskih izkazov; na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov ugotoviti, ali obstaja pomembna negotovost glede dogodkov ali okoliščin, ki lahko vzbudijo dvom o sposobnosti organizacije, da nadaljuje kot delujoče podjetje (Slovenski inštitut za revizijo, 2018b, str. 7). Organizacija, omenjena v magistrskem delu, sicer ni obravnavana kot gospodarska družba, a se lahko vseeno likvidira v primeru, če se čista vrednost vzajemnega sklada zniža pod 100.000 evrov (296. člen ZISDU-3). Revizijska skupina je preverila gibanje vrednosti sredstev podskladov po datumu bilance stanja in pri nobenem ta vrednost ni bila niti blizu mejne vrednosti. Uprava DZU je tudi pojasnila, da nimajo namena likvidirati nobenega podsklada.
- Pisne predstavitve. Cilj je od poslovodstva pridobiti zagotovilo o tem, da verjamejo, da so izpolnili svojo odgovornost za pripravo računovodskih izkazov in za popolnost

informacij, ki so jih dali revizorju. Revizijska skupina je od uprave DZU pridobila podpisano ravnateljsko predstavitev, v kateri je potrdila svojo odgovornost za pripravo računovodskih izkazov v skladu z ZISDU-3 in Sklepom o računovodskih izkazih ter letnem in polletnem poročilu investicijskega sklada, da izpolnjuje obveznosti in naloge, ki so določene v pogodbi o reviziji, v zvezi s pripravo računovodskih izkazov. Poleg teh trditev so v sami ravnateljski predstavitvi zajete še druge zagotovitve.

Po zaključku vseh postopkov pooblaščen revizor izda revizorjevo poročilo z mnenjem o računovodskih izkazih. Mnenje o računovodskih izkazih je oblikovano v skladu z MSR 700. Poročilo je naslovljeno na upravljavca sklada in ne na lastnike, tako kot je to pri gospodarskih družbah. V poročilu revizor poda mnenje, da zbirna bilanca stanja krovnega sklada ter bilance posameznih podskladov na dan 31. 12. resnično in pošteno prikazujejo finančni položaj krovnega sklada na dan 31. 12. Hkrati poda mnenje, da zbirni izkaz poslovnega izida krovnega sklada ter izkazi poslovnega izida posameznih podskladov, izkazi gibanja vrednosti enot premoženja in števila enot v obtoku posameznih podskladov, izkazi denarnih tokov posameznih podskladov resnično in pošteno prikazujejo finančno uspešnost in denarne tokove za tedaj končano leto v skladu z Zakonom o investicijskih skladih in družbah za upravljanje in Sklepom o računovodskih izkazih ter letnem in polletnem poročilu investicijskega sklada.

Pooblaščen revizor pripravi še poročilo o opravljenem pregledu naložb investicijskega sklada, poročilo o vrednosti enote premoženja, poročilo o upravljanju tveganj, poročilo o poslih s skrbnikom oziroma z njimi povezanimi osebami in poročilo o pravilnosti in popolnosti obvestil in poročil. Poročilo revizor v skladu z 10. členom Stališča 18 pripravi s smiselno uporabo Mednarodnega standarda sorodnih storitev (MSS) 4400 – Posli opravljanja dogovorjenih postopkov v zvezi z računovodskimi informacijami. V poročilu so prikazane sestavine, ki so predvidene v prilogi Stališča 18. V vseh točkah pregleda revizijska skupina nepravilnosti ni ugotovila.

SKLEP

Vzajemni skladi so priljubljena oblika varčevanja, saj vlagatelj, ki vplačuje v sklad, ne potrebuje strokovnih znanj. V njegovem imenu premoženje upravljajo ustrezno usposobljeni upravljavci premoženja. Z nižanjem obrestnih mer v preteklih letih so vzajemni skladi postali zanimiva oblika varčevanja, saj v primerjavi z drugimi vrstami varčevanja (na primer vezane vloge pri banki) ponujajo bistveno višje donosnosti. Skladno s povečanim interesom vlagateljev za tovrstna vlaganja se je v zadnjih tridesetih letih ustanovilo več vzajemnih skladov. Rasti števila vzajemnih skladov na slovenskem trgu so sledile tudi spremembe v zakonodaji. Dandanes je zakonodaja, ki ureja poslovanje vzajemnih skladov, že zelo obsežna, tako da vzajemni skladi sodijo med bolj regulirane in nadzorovane organizacije tako v Sloveniji kot v tujini. Pomembno vlogo pri nadzoru nad poslovanjem vzajemnih skladov imata ATVP in skrbnik. Sprejemljivo zagotovilo o resnični in poštenu predstavitvi

finančnega položaja in poslovnega izida pa v poročilu neodvisnega revizorja poda revizor. Dolžnost revizorja je, da svoje delo opravi nepristransko in vestno.

Pri vzajemnih skladih je nujno, da so računovodski izkazi pravilni dnevno, saj se z enotami vzajemnih skladov dnevno trguje in je pomembno, da so vplačila in izplačila ovrednotena po pravih vrednostih.

Namen magistrskega dela je bil predstaviti posebnosti revidiranja vzajemnih skladov, saj se revidiranje vzajemnih skladov razlikuje od revidiranja drugih gospodarskih družb, s čimer sem odgovoril na prvo raziskovalno vprašanje magistrskega dela. Skladi na primer nimajo zaposlenih, saj jih upravlja družba za upravljanje. Prav tako pri skladih ni nekih računovodskih ocen, kot so prisotne pri gospodarskih družbah, razen vrednotenje netržnih vrednostnih papirjev. Revizija se opravi na vseh podskladih krovnega sklada. Poleg krovnega sklada se revidira tudi družbo za upravljanje, ki upravlja te sklade.

V magistrskem delu sem na začetku opisal zgodovino in razvoj vzajemnih skladov. V nadaljevanju sem predstavil zakonodajo, ki opredeljuje pravila poslovanja vzajemnih skladov. V zadnjem delu pa sem odgovoril na drugo in tretje raziskovalno vprašanje ter opisal postopek revizije na primeru sklada in kakšne postopke je potrebno izvesti pri reviziji vzajemnega sklada, da se ne spregleda pomembno napačnih navedb v računovodskih izkazih. Na začetku revizijska skupina spozna organizacijo in njeno okolje, prebere zapisnike posameznih služb družbe za upravljanje in opravi analitične postopke. Po uvodnem spoznavanju vzajemnega sklada začne s spoznavanjem poslovnih procesov in identifikacijo notranjih kontrol pri posameznem poslovnem procesu. V okviru analitičnih postopkov in spoznavanja procesov revizijska skupina identificira potencialna tveganja. Po identifikaciji notranjih kontrol v poslovnih procesih je potrebno določiti relevantne notranje kontrole za revizijo, preveriti njihov ustroj in implementacijo ter v fazi pridobivanja revizijskih dokazov izvesti tudi preizkus delovanja notranjih kontrol. Zaključna revizija je namenjena pridobivanju ustreznih in zadostnih revizijskih dokazov. Revizijske dokaze revizor pridobi z izvedbo preizkusa notranjih kontrol ter s postopki preizkušanja podatkov. Na aktivni strani bilance se revizor posveti preveritvi finančnih naložb, na pasivni strani pa obveznosti do imetnikov investicijskih kuponov. Poslovanje vzajemnega sklada je zelo dobro informacijsko podprto in posledično je večje število identificiranih kontrol avtomatskih in implementiranih v sam informacijski sistem vzajemnega sklada. Ker so za revidiranje tovrstnih kontrol potrebna posebna IT-znanja, je pri reviziji potrebno tudi sodelovanje revizorja informacijskih sistemov.

Pridobljeni revizijski dokazi so osnova za izdajo revizorjevega poročila. Poleg revizijskih postopkov revizor opravi tudi postopke, ki jih je potrebno opraviti za izdajo poročila o izpolnjevanju pravil, določenih v ZISDU-3.

LITERATURA IN VIRI

1. AccountingTools, Inc. (2022a, 23. maj). *The pupose of an audit*. Pridobljeno 14. julija 2022 iz <https://www.accountingtools.com/articles/what-is-the-purpose-of-an-audit.html>
2. AccountingTools, Inc. (2022b, 10. avgust). *What are Tests of Controls?* Pridobljeno 14. avgusta 2022 iz <https://www.accountingtools.com/articles/what-are-tests-of-controls.html>
3. ATVP – Agencija za trg vrednostnih papirjev. (2007). *Poročilo o stanju in razmerah na trgu finančnih instrumentov v letu 2007*. Ljubljana: Agencija za trg vrednostnih papirjev.
4. ATVP – Agencija za trg vrednostnih papirjev. (2016a, 22. november).. *Državni zbor RS sprejel novelo ZISDU-3B*. Pridobljeno 22. maja 2022 iz <https://www.a-tvp.si/novica/drzavni-zbor-rs-sprejel-novelo-zisdu-3b>
5. ATVP – Agencija za trg vrednostnih papirjev. (2016b). *Poročilo o stanju in razmerah na trgu finančnih instrumentov v letu 2016*. Ljubljana: Agencija za trg vrednostnih papirjev.
6. ATVP – Agencija za trg vrednostnih papirjev. (2021). *Poročilo o stanju in razmerah na trgu finančnih instrumentov v letu 2021*. Ljubljana: Agencija za trg vrednostnih papirjev.
7. ATVP – Agencija za trg vrednostnih papirjev. (2022a). *Letno poročilo za leto 2021*.
8. ATVP – Agencija za trg vrednostnih papirjev. (2022b). *Mesečni pregled gibanj na trgu finančnih instrumentov*. Ljubljana: Agencija za trg vrednostnih papirjev.
9. ATVP – Agencija za trg vrednostnih papirjev. (brez datuma). *Predstavitev*. Pridobljeno 23. avgusta 2022 iz <https://www.a-tvp.si/predstavitev-agencije/predstavitev->
10. Baumol, W. J., Goldfeld, S. M., Gordon, L. A. & Koehn, M. F. (1993). *The Economics of Mutual Funds Markets: Competition Versus Regulation*. Dordrecht: Springer.
11. BDO Revizija d.o.o. (2021). *Letno poročilo o preglednosti za poslovno leto, ki se je končalo 30.9.2021*. Pridobljeno 16. julija 2022 iz <https://www.bdo.si/getmedia/5a758d4f-c8b9-4b41-81c4-a7e7a16f13db/Pregledno-porocilo-2021.pdf.aspx>
12. Delo, d.o.o. (2015, 21. april). *DZ sprejel nov zakon o investicijskih skladih*. Pridobljeno 25. julija 2022 iz <https://old.delo.si/gospodarstvo/finance/dz-sprejel-nov-zakon-o-investicijskih-skladih.html>
13. Direktiva 2009/65/ES Evropskega parlamenta in sveta. *Uradni list Evropske Unije* L 302/32. Pridobljeno 5. septembra 2022 iz <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009L0065&from=EN>
14. Direktiva 2014/91/EU Evropske parlamenta in sveta. *Uradni list Evropske unije* L 257/186. Pridobljeno 8. septembra 2022 iz <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0091&from=SL>
15. Hayes, R., Dassen, R., Schilder, A. & Wallage, P. (2005). *Principles of auditing: An Introduction to International Standards on Auditing* (2. izd.). Harlow, England: Prentice Hall/Financial times.
16. Herzfeld, T. J. (1980). *The Investor's Guide to Closed-End Funds*. New York: McGraw-Hill.

17. International Federation of Accountants. (2018). *Razlagalni slovar*. Pridobljeno 10. septembra 2022 iz <https://si-revizija.si/datoteke/standardi/2601/razlagalni-slovar---junij-2021.pdf>
18. Investment Company Institute. (2022). *Investment company fact book: A Review of Trends and Activity in the Investment Company Industry* (62. izd.). Washington, DC: Investment Company Institute.
19. Izbrana DZU. (2021). *Letno poročilo izbrane DZU*. Ljubljana: Izbrana DZU.
20. Izbrani krovni sklad. (2018). *Letno poročilo izbranega krovnega sklada*. Ljubljana: Izbrani krovni sklad.
21. Izbrani krovni sklad. (2021). *Letno poročilo izbranega krovnega sklada*. Ljubljana: Izbrani krovni sklad.
22. Izbrana revizijska družba. (2021). *Metodologija revizijske družbe*. Ljubljana: Izbrana revizijska družba.
23. Janus Henderson investors. (2020). *Everything you always wanted to know about investment trusts... but were afraid to ask*. Pridobljeno 15. septembra 2022 iz <https://cdn.janushenderson.com/webdocs/Everything%2BAbout%2BInvestment%2BTrusts.pdf>
24. Kleindienst, R. (2003). ZISDU-1 in vzajemni skladi: bo drugi porod manj boleč? *Finance*. Pridobljeno 4. aprila 2022 iz <https://www.finance.si/56561/ZISDU-1-in-vzajemni-skladi-bo-drugi-porod-manj-bolec>
25. Kovač, S. (1997). *Zamolčane zgodbe slovenske tranzicije*. Ljubljana: Založba mladinska knjiga.
26. Lubej, S. & Stanovnik, A. (2009). *Urejene osebne finance za vsakogar*. Maribor: Kapital.
27. Mednarodna zveza računovodskih strokovnjakov. (2020). *Priročnik mednarodnega kodeksa etike za računovodske strokovnjake*. Pridobljeno 18. avgusta 2022 iz <https://si-revizija.si/datoteke/revizorji/1929/kodeks-iesba-2018.pdf>
28. Mikuž, J. (2004). Razvoj vzajemnih skladov v Sloveniji. *Podjetnik*. Pridobljeno 20. marca 2022 iz <http://www.podjetnik.si/clanek/razvoj-vzajemnih-skladov-v-sloveniji-20040911>
29. NLB skladi d.o.o. (brez datuma). *Kaj je vzajemni sklad?* Pridobljeno 13. maja 2022 iz <https://www.nlbskladi.si/nasveti-in-analize/ste-na-zacetku-nalozbene-poti/kaj-je-vzajemni-sklad>
30. Rasket, U. (2014). Vzajemci skupina d.o.o. *Vzponi in padci slovenske industrije vzajemnih skladov*. Pridobljeno 30. aprila 2022 iz <https://www.vzajemci.com/novice/osebne-finance/11775/vzponi-in-padci-slovenske-industrije-vzajemnih-skladov>
31. Ritchie, S. (2016). Law Business Research Ltd. *The Private Equity Review*. Pridobljeno 17. junija 2022 iz https://www.rppp.si/wp-content/uploads/2018/03/Slovenia_Fundraising.pdf
32. Sklep o izračunu čiste vrednosti sredstev in vrednosti enote premoženja sklada. *Uradni list RS*, št. 11/16.

33. Sklep o poročanju družbe za upravljanje in družbe za upravljanje države članice. *Uradni list RS*, št. 11/16.
34. Sklep o računovodskih izkazih ter letnem in polletnem poročilu investicijskega sklada. *Uradni list RS*, št. 100/15.
35. Sklep o revizijskem pregledu letnega poročila investicijskega sklada. *Uradni list RS*, št. 11/16.
36. Slovenski inštitut za revizijo. (2009a). *MSR 200 – glavni cilji neodvisnega revizorja in izvajanje revizije v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja*. Pridobljeno iz <https://si-revizija.si/datoteke/standardi/2603/msr-200-junij-2021.pdf>
37. Slovenski inštitut za revizijo. (2009b). *MSR 210 – dogovarjanje o pogojih za revizijske posle*. Pridobljeno iz <https://si-revizija.si/datoteke/standardi/2604/msr-210-2009-junij-2021.pdf>
38. Slovenski inštitut za revizijo. (2009c). *MSR 300 – načrtovanje revizije računovodskih izkazov*. Pridobljeno iz <https://si-revizija.si/datoteke/standardi/2609/msr-300-2009-junij-2021.pdf>
39. Slovenski inštitut za revizijo. (2009d). *MSR 550 – povezane stranke*. Pridobljeno iz <https://si-revizija.si/datoteke/standardi/2617/msr-550-2009-junij-2021.pdf>
40. Slovenski inštitut za revizijo. (2009e). *MSR 560 – kasnejši dogodki*. Pridobljeno iz <https://si-revizija.si/datoteke/standardi/1437/msr-2009-560-popravki-2016.pdf>
41. Slovenski inštitut za revizijo. (2009f). *MSR 620 – uporaba dela revizorjevega veščaka*. Pridobljeno iz <https://si-revizija.si/datoteke/standardi/2620/msr-620-2009-junij-2021.pdf>
42. Slovenski inštitut za revizijo. (2009g). *MSR 320 – pomembnost pri načrtovanju in izvajanju revizije*. Pridobljeno iz <https://si-revizija.si/datoteke/standardi/1499/msr-2009-320-popravki-2016.pdf>
43. Slovenski inštitut za revizijo. (2016). *Slovenski računovodski standardi*. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
44. Slovenski inštitut za revizijo. (2018a). *MSR 250 – upoštevanje zakonov in drugih predpisov pri reviziji računovodskih izkazov*. Pridobljeno iz <https://si-revizija.si/datoteke/standardi/2606/msr-250-junij-2021.pdf>
45. Slovenski inštitut za revizijo. (2018b). *MSR 570 – delujoče podjetje*. Pridobljeno iz https://si-revizija.si/datoteke/standardi/1380/msr-570-prenovljen_0.pdf
46. Slovenski inštitut za revizijo. (2018c). *MSR 700 – oblikovanje mnenja in poročanje o računovodskih izkazih*. Pridobljeno iz <https://si-revizija.si/datoteke/standardi/2621/msr-700-prenovljen-junij-2021.pdf>
47. Slovenski inštitut za revizijo. (2018d). *MSR 705 – prilagoditev mnenja v poročilu neodvisnega revizorja*. Pridobljeno iz <https://si-revizija.si/datoteke/standardi/1516/msr-705-prenovljen.pdf>
48. Slovenski inštitut za revizijo. (2019). *MSR 315 – prepoznavanje in ocenjevanje tveganj pomembno napačne navedbe*. Pridobljeno iz <https://si-revizija.si/datoteke/standardi/2610/msr-315-prenovljen-2019--junij-2021.pdf>

49. Slovenski inštitut za revizijo. (2021). Merjenje finančnih naložb v alternativne investicijske sklade. *Revija za teorijo in prakso revizije, računovodstva, davkov, financ, ocenjevanja vrednosti in drugih sorodnih področij*, 21(2), 223-227.
50. Slovenski inštitut za revizijo. (brez datuma). *Revizorji informacijskih sistemov*. Pridobljeno 25. julija 2022 iz <https://www.si-revizija.si/revizorji-is/revizorji-is>
51. STA. (2015, 7. april). *Vlada z novim zakonom regulira alterativne sklade*. Pridobljeno 19. aprila 2022 iz <https://www.finance.si/8820201/Vlada-z-novim-zakonom-regulira-alternativne-sklade>
52. Stališče 18 Slovenskega inštituta za revizijo. Revizijski pregled letnega poročila investicijskega sklada. *Uradni list RS*, št. 38/13 in 72/18.
53. Taylor, D. & Glezen, W. (2007). *Revidiranje: zasnove in postopki*. Ljubljana: Slovenski inštitut za revizijo.
54. The European Fund and Asset Management Association. (2022). *Annual review*. Pridobljeno 26. julija 2022 iz https://www.efama.org/sites/default/files/files/EFAMA_AR2022_final.pdf
55. Tomažič, J. & Ugovšek, J. (2012). Kaj vlagateljem prinaša novi zakon ZISDU-2. *Finance*. Pridobljeno 4. aprila 2022 iz <https://www.finance.si/339418/Kaj-vlagateljem-prinasa-novi-zakon-ZISDU-2>
56. Ugotovitev neskladnosti sklepa o določitvi največjega obsega vrednosti sredstev vzajemnih skladov, ki jih lahko upravlja posamezna družba za upravljanje z zakonom. *Uradni list RS*, št. 32/96
57. Vzajemci skupina d.o.o. (2012). *Spremembe v evropski industriji investicijskih skladov*. Pridobljeno 4. marca 2022 iz <https://www.vzajemci.com/vzajemni-skladi/aktualno/novosti/15/spremembe-v-evropski-industriji-investicijskih-skladov>
58. Združenje družb za upravljanje investicijskih skladov – GIZ. (2022). *Gradivo za preizkus znanja s področja trženja enot investicijskih skladov*. Pridobljeno 28. oktobra 2022 na iz <http://www.beta.zdu-giz.si/wp-content/uploads/2022/10/3.-sklop-Predpisi-s-podrocja-investicijskih-skladov-in-druzba-za-upravljanje-g.-Primož-Damjanovic-oktober-2022.pdf>
59. Žnidaršič Krajnc, A. (1999). *Investicijski skladi v Sloveniji – (ne) uspeh in za koga*. Postojna: DEJ.